

Pwoo deret nKaa Jesu Kristi De Maak

Joon nGucìn Baptisma Dak Ar

¹ Desə a shee pwoo deret nkaa Jesu Kristi Ngubam, Làa Naan.

² Kaade gyet mo kə ten ran ndəən bəət haal mə Aizaya ngusatpwoo Naan sə nənee,
<<Naan wur sat nə, an nlep ngulep fen shindəm a kyeen fwaa, <<mbəkə wur dak ar fwaa dī.

³ Mee gwar kə pəreppee shi doo dedes a naaryil,
<Wur dak ar nDaa
Wur aar ar

nwur ndir-ndir!> >>

⁴ Joon ngucìn baptisma, a wur jì put a naaryil. Wur satpwoo Naan ngurum mo, mbəkə mmo tuwap dī, kə nwur cìn baptisma dī mmo, mbe fwo kə shikbish mo-mo.

⁵ Nenyil nJudiya mo, kə nenyil nJerusalem mo des, mo pwat dəm pee Joon dī, de mo woo shikbish fur mo, be wur cìn baptisma mmo ndəən gyeen nJodan.

⁶ Joon lep a nlər de mo dak shi shweep raakumi, wur kə dyyin zaal de mo dak shi shim shin ciir mbwoon fin. Wur kə se a cibəl, kə nloor nshì de mo a yil.

⁷ Wur sat ngurum mo nənee, <<Mee gwar pə jì mbwoon fen, de, wur des met nghan, kə baa deret

fen nə mak, kə nghan doom mbəkə nghan fwen
teng kwoopshi wur di kas.

⁸ Wen kən cìn baptisma nwun a shi am, dāngbə
gwar nə wur nji be wur ncìn baptisma nwun a shi
Riin Debang.>>

Joon Cìn Baptisma nJesu

⁹ nDəən teer mənə mo, bə Jesu yool nyil
nNazaret mə Galili, kə wur dām pə Joon di gyeen
nJodan, be Joon cìn baptisma nwur ndəən gyeen
nJodan nə.

¹⁰ Kaade Jesu nkaa put ndəən am nə, be abet,
wur naa dengnaan a wuwang. Be Riin sham kaa
mbul sə, nə sham lang nkaa wur.

¹¹ Kəzak, mee doo put ndəən dengnaan de nə
sat nənee, <<Gha a Lāa fen de nwal gha, kə kat
retnyit kə gha hakyeng.>>

ngujwaan Kam Jesu

¹² Abet-abet, bə Riin Naan dām kə Jesu a naaryil.

¹³ Jesu cìn teer laarfeer a yil nə, a peedi ngu-
jwaan kam wur di. Wur yem ashak kə luwaa yil
mo. Nenlep Naan mo ji bam wur

Jesu Shee Yaa Dak nYil nGalili

¹⁴ Abwoon de mo kə yaa Joon le ndəən lushoot,
bə Jesu dām wul nGalili, wur nkaa satpwoo deret
mə Naan.

¹⁵ Wur sat ngurum mo nənee, <<Pee nə kə wul,
kə mulki kə Naan nə kus zak. Wu tuwap, wu
shinzeen mpwoo deret nə.>>

Jesu Pet Nen Yak Pupwap Mo Feer

¹⁶ Kaade Jesu a ar del mpwoo am kuur mə Galili, bə wur naa Simon Pita kə dyemnəən fin Andru, mon nkaa bwet shang mbut am, mbe yak pupwap mo.

¹⁷ Be Jesu wur sat mmo nənee, <<Wu jì ndang nghan, be nghan nle kə wu dee a nensatpwo kə Naan, mbəkə wu dul gurum mo shin jì pee nghan di kaadi wuu yak pupwap sə.>>

¹⁸ Abet, be mo yool yit shang fur mo, be mo dəm ndang wur.

¹⁹ Kaade wur gyes dəm de a kyeen lee, be wur naa Jemis lāa Zebedi, kə dyemnəən fin Joon, mo ndəən tii zak. Mon nkaa dak shang fur mo.

²⁰ Abet, be wur pet mo. Be mo yool yit puun fur Zebedi ndəən tii nə, ashak kə nen de moo cìn dak mmo. Be mo dəm ndang Jesu.

Mee Gwar Dewur Kə Riin Debish

²¹ Mo dəm ndəən Kaparnahum, be Jesu del ndəən mee lu Naan parpuus Nookdi. Be wur yaa kámpwoo Naan ngurum mo.

²² Kám wur nə aapwoo mmo zam, mbəde wu kám a kaa gwar de wu kə iiko sə, baa a kaa nenkám Wàar Mosis mo sə kas.

²³ Mee gwar wu kə riin debish, ndəən lu Naan nə, be gwar nə bwet or.

²⁴ Wur sat nee, <<Jesu ngwe Nazaret, a me kaat mun kə gha ye? A jì mpesi a mbe twe mun aa? Wen man nə, gha a gwar debang mə Naan.>>

²⁵ Jesu gwak riin debish nənee, <<A dök tətək! A put aku ndəən gwar nə!>>

²⁶ Kaade riin debish nə yoon gwar nə bal-bal, be nə le or shibal, be nə put ndəən gwar nə.

²⁷ Ne aapwoo gurum nə mo jir, har mo doom tal pushak nə, <<A me ndesə ye? A mee kám depoo ndesi! Wu satpwoo shi iiko, be har riin debish mo cín mbii de wu sat.>>

²⁸ Abet be pwoo nkaa Jesu nə put dām ndəən yil de mo neer Galili ciirkaat jir.

Jesu Bar Nəənkaam mPita

²⁹ Kaade mo pwat ndəən lu Naan nə, be mo dām ntul Simon Pita kə Andru, ashak kə Jemis kə Joon.

³⁰ Be mo kat nəənkaam Pita waa saam kə cilem. Abet be mo sat nJesu.

³¹ Be wur jì yaa sar waa, wu dyeep waa tong a təng, be cilem nə kyes nwar, be war cín dak mbiise mmo.

Jesu Bar Gurum Mo Des nKansəən

³² Nkansəən, kaadī puus nə doom taa nlu, be gurum mo jì kə nen ciinkoom mo des, de mo kə riin debish mo pee Jesu dī.

³³ Nen yilkaam nə mo jir, mo jì kuur mpolu nə.

³⁴ Jesu bar nenciinkoom mo des, kə shwal mo shini-shini, wu pwat kə riin debish mo des zak. Baa wu yit kə riin debish nə mo leshap de kas, mbəde mo kə man wur.

Jesu Satpwoo Naan nGalili

³⁵ Daar nə, be Jesu yool put mpar-mpar, be wur dām a peedi baa mee gurum dī kas, mbe wur dangnaan (leshap kə Naan).

³⁶ Pita kə nen de mo ashak kə wur, mo pwat dām mbe yap wur.

³⁷ Kaade mo kat wur, be mo sat nwur nənee, <<Gurum mo jir mo nkaa yap gha.>>

³⁸ Jesu sat mmo nānee, <<Wu yit kə mu dām njep yil de mo akyeen sə, mbəkə nghan dām nsatpwo Naan di nyil mənə mo zak. Mbəde wen jì a mbe satpwoo Naan nə.>>

³⁹ Mbəmənə, be wu dām ndəən yil nGalili jir, wu satpwoo Naan ngurum mo ndəən lu Naan mo, kə wur pwat kə riin dəbish mo zak.

Jesu Bar nGuloom

⁴⁰ Mee nguloom jì kurum nfurum ntoom Jesu, be wu dang pə Jesu nānee, <<Katdang a rəbet, be gha mak bar nghan kə wen dee di a dəbang.>>

⁴¹ Jesu naajeel gwar nə, be wu zan sar fin, wu tung gwar nə, dang wur sat ngwar nə nānee, <<wen nlap ii, aa bar.

⁴² Abet, be loom nə kyes, be gwar nə zum.

⁴³ Jesu satpwoo ngwar nə shibal. Be wur bwet gwar nə abet-abet.

⁴⁴ Be wur sat ngwar nānee, <<A tap, taji a sat mee mbii mmee gurum kas. Dangbe a dām a kam sak fwaa mpris, mbəkə wur naa gha di, kə a shin zuum di zak, kaadi gyet Mosis sat nə, nen de mo ke ten zum, be mo shin mbiizuum, mbəkə gurum mo man nnə moo ke dee a dəbəbar.>>

⁴⁵ Dangbe gwar nə wur put, be wur yaa satpwoo nə gurum mo des, be pwoo nə kaatpee jir, har nə le kə baa Jesu mak baa del ndəən yil nə agaak kas. Dangbe wur tong a peedi baa mee gurum mo de kas. Jir kəsə, be gurum mo pwat shipee-shipee, mo dām pee wur di.

2

Jesu Bar Mee Gwar De Foshik Wur Fii

¹ mBwoon jep teer mo be Jesu wur del ndään Kaparnahum, be gurum mo kələng nə, wur waaji ntul.

² Gurum mo des mo gam lu nə, har mpolu, de baa mee pee denshii di kas. Jesu nkaa satpwoo Naan mmo.

³ Be mee des mo feer, mo ji kə mee gwar de foshik wur fii, pee Jesu di.

⁴ Mbə duu gurum nə mo, be baa mo mak dəm kə gwar nə kus pee Jesu de kas. Dangbə mo kaa tap wang deng lu nə nciit kə pee di Jesu wur ndään nə. Kaade mo wang deng lu nə, be mo lep gwar nə sham nkaa mbiisaam, de gwar nii saam nkaa nə.

⁵ Kaade Jesu naa shinzeen mo nə, be wu sat ngwe foshik de fii nə nānee, <<Laa fen, mo kə fwo shikbish fwaa mo ngha.>>

⁶ Dangbe pak nenkám Wàar Mosis mo, de moo tong de, mo nkaa pan ndään pətuup fur mo nānee,

⁷ <<A me le dang gwar desə wur sat pwoo mənə ye? Wur leshin kaa Naan sə! Baa mee gurum mak fwo shikbish kas, see Naan bəshin bejee dak.>>

⁸ Abet, be Jesu man mbii de moo pan nə ndään pətuup fur mo, be wur sat mmo nānee, <<A mi le dang wuu pan mbii desə mo ndään pətuup fuu mo ye?

⁹ A dedang fiyeel met ye? De wen nsat nguci-inkoom nānee, <mo kə fwo shikbish fwaa mo ngha,> aa koo de wen nsat nwur nānee, <A yool a mang mbiisaam fwaa a mwaan> yi?

¹⁰ Dangbæ mbækæ wu man de næ, Làa Gurum, wur kæ iiko nkaa yil næ, mbe fwo shikbish mo. Be Jesu sat ngwar de foshik wur fii næ, nānee,

¹¹ <<Wen sat gha, a yool, a mang mbiisaam fwaa a dām ntul>>

¹² Abet, be gwar næ wur yool, wur mang mbiisaam fin, be wur put dām ntul a yit mo jir. Be næ aapwoo mo jir, be mo kwoop Naan, mo sat næ, <<Baa muu cam naa mee mbii aapwoo kaa desæ sæ kas.>>

Jesu Pet Livai

¹³ Jesu put dām mpwoo am kuur zak, be gurum mo des, mo jì kuur pee wur de. Be wu yaa kámpwoo Naan mmo.

¹⁴ Be kaadfi wur a ar del dām, be wur naa Livai làa Alfiyas, wur tong a peelap shool wap. Jesu sat nwur nānee, <<A jì ndang an.>> Be Livai wur yool taa ndang Jesu.

¹⁵ Kaadæ Jesu dām tong a peese mbiise nlu Livai, be nenlapwap mo des, kæ nenshikbish mo, nen de baa moo kyeer Wàar Mosis kas, kæ pak gurum mo des, mo jì tong ashak kæ Jesu kæ jeplep wur mo, a peese mbiise næ.

¹⁶ Be nenkám Wàar nMosis mo, de mo a nen Farisi mo, mo naa Jesu wur nkaa sese ashak kæ nenshikbish mo, kæ nenlapwap mo. Be mo sat jeplep mo nānee, <<A me le dang Jesu wur sese ashak kæ nenlapwap mo, kæ nenshikbish mo yi?>>

¹⁷ Kaadæ Jesu kælong pwoo mænæ, be wur lap mmo nānee, <<Baa nen de mon nkoom, mon nyap nguyen kas, amma a nen de mo a gok. Baa wen

jì a mbe pet nen de ndere mo kas, amma wen jì a mbe pet nenshikbish mo.>>

Tal nKaa Wet Kə Neen

¹⁸ Nenlep nJoon mo, kə nen Farisi mo, mon nkaa wet kə neen. Pak gurum mo jì pee Jesu dī, mo tal pə wur nənee, <<A me le dangbe nenlep nJoon mo, kə mə nen Farisi mo, moo wet kə neen, dangbə baa jeplep fwaa, moo wet kə neen kas yi? >>

¹⁹ Jesu lap mmo nənee, <<Wu yee nə, nən mmak cìn kə məzep de mo a pee serəbet mə dyik, mon ntong kə neen, be mish kə matpoo nə wur de ashak kə mo me? Katdang mish matpoo nə wur kudī ashak kə mo, be baa mon mmak wet kə neen kas.

²⁰ Dangbə puus nə mon nji, de mon mmang mish nə nkaa mo. Dangbe, mon ntong kə neen ndəən teer mənə mo.

²¹ Baa mee gurum mak luwas nlər desəər shi fuwaat depoo kas, katdang wu cìn kəsə, be fuwaat depoo, de wu luwas nlər desəər nə dīshik, nə nkur, be nə nwwa tee nlər desəər nə, be tee mənən ndes met ndinshee.

²² Kəzak, baa mee gurum mak doo am anab depoo ndəən tuulshim desəər mo kas. Katdang wur cìn kəsə, be am anab depoo nə nmpyan tuulshim desəər nə mo, kə am anab nə mbeer, kə tuulshim nə mon ntee zak. Amma moo doo am anab depoo a ndəən tuulshim depoo mo.>>

*Nen Jesu Mo Cəlang
Dəben Parpuus Nookdī*

²³ Mee parpuus Nookdi, be Jesu yaa ar del mbut mmaar daben. Kaade mo a ar del na, be nendem ndang Jesu mo doom celang pak daben na.

²⁴ Nen Farisi mo sat nJesu nanee, <<A naa jeplep fwaa mo nkaa cin mbii de baa na ret ka mo cin manə parpuus Nookdi kas.>>

²⁵ Jesu lap mmo nanee, <<Ashee, baa wuu cam tang mbii de mo ran ndəən bəət haal Naan nkaa mbii de gyet Devit, ka nenyil de mo ashak ka wur mo cin, kaadi gyet neenlāa wur ka nenyil de mo ashak ka wur kas se?

²⁶ Gyet wur del ndəən Lu Naan dəədes, be wur mang gəəl aas de mo ka ten shin nan nNaan, wur se, ka wur shin pak nenyil de mo ashak ka wur. Gəəl aas de baa a mee gurum buu mak se na kas, see a pris mo dak. Gyet wur del Lu Naan dəədes na a mbīt de Abiyata wur a pris dəədes met jir.>>

²⁷ Jesu sat mmo na, <<Mo le parpuus Nookdi na a mbe gurum, baa mo le a gurum mbe parpuus Nookdi na kas.

²⁸ Desə na kām na, Làa Gurum, wur a Daa mə puus Nookdi na zak.>>

3

Jesu Bar Gwar De Sar nWur Fii.

¹ Jesu waa baa del ndəən mee lu Naan. Be mee gwar di nlu na, de sar wur fii.

² Pak gurum mo leyit fur mo nkaa Jesu, mbəkə mo naa de. Kyet wur mbar gwar na mpuus Nookdi wa? Mbəkə mo kat mbii cin mwaanaa di.

³ Jesu sat gwar de sar wur na fii nanee, <<A yool a jì a dar sə agaak.>>

⁴ Be wur tal pə mo nənee, <<Kyet Wàar Mosis nə sat nə, mu cìn a mbii ðeret mpuus Nookdi, aa koo mu cìn a mbii ðebish ye? Mu bam seen gurum aa, koo mu tutu seen nə ye?>> Amma mo ðok tətək.

⁵ Jesu naa mo shi tuup, mbəðe nə shwal nwur mbut mbe balkáa kə mo nə, bə wur sat ngwar nənee, <<A zan sar fwaa.>> Be gwar nə zan sar nə, be sar wur nə zuum.

⁶ Nen Farisi mo pwat, bə abet, mo dəm bʷolpwoo ashak kə nen nHerot mo, mbəkə mo yap ar ðe mon ntu Jesu ðe.

*Gurum Mo Des
Mo Dəm nDang Jesu
mPwoo Am Kuur*

⁷ Jesu yool dəm mpwoo am kuur, ashak kə nendəm ndang wur mo, be nen Galili mo, kə nen Judiya mo des, mo dəm ndang wur,

⁸ kə nen ðe mo nkwang nJerusalem, kə nkwang Idumiya, kə candel nkwang Jodan, kə nkwang yil nTaya kə Sidon zak. Gurum mo des mo jì pee Jesu ði. Mbedi mo kələng mbii ðewur cìn mo jir.

⁹ Jesu sat njeplep fir mo, kə mo tang mee tii le nwur kus, mbəkə taji duu gurum nə mo jyar jì ðwat wur ðe kas.

¹⁰ Mbedi wur kə bar gurum mo des, be nenci-inkoom mo ðe nkaa jì, mbəkə mo tung wur ðe.

¹¹ Kə nen ðe mo kə riin ðebish mo, katdang mo naa wur, be mmo taa ntoom nwur, be mo bwet or nənee, <<Gha a Làa Naan.>>

¹² Dangbe Jesu sat nriin ðebish nə mo shibal hakyeng, nə, Taji mo woo wuði kas.

*Jesu Bəlip Jeplep
Mo Kaapaat Baavəl*

¹³ Jesu kaa adeng jwak, be wur pərep nen dewur rəbet mo, be mo ji pee wur di.

¹⁴ Wur bələp gurum mo kaapaat baavəl, mbəkə mo dee de a jeplep nwur mo, kə mo tong di ashak kə wur, kə wur lep mo de mbe satpwoo Naan.

¹⁵ Wur shin mbal mo mbe ceen riin dəbish mo zak.

¹⁶ Səm nen dewur bələp mo kaapaat baavəl nə, mo a Simon, de Jesu le səm nwur a Pita.

¹⁷ Kə Jemis lāa Zebedi, kə Joon dyemnəən Jemis, wur le səm mo a Bowanarjis, de shii mənə nə, (moo cìn mbii a koo nluu de nii petpee sə.)

¹⁸ Kə Andru, kə Filip, kə Bartolomi, kə Matiyu, kə Tomas, kə Jemis lāa Alfiyas, kə Taddawus, kə Simon, de moo pet wur a Zeelot.

¹⁹ Kə Judas Iskariyot, gwar dewur ji seet kə Jesu sə.

Jesu Kə Beelzebul

²⁰ Jesu waa baa ntul zak. Be gurum mo des mo waa baaji kuur pee wur di zak, har nə le kə baa Jesu kə jeplep wur mo mak se mbiise kas.

²¹ Kaade nen wur mo kələng nə, baa wur mak katpee mbe se mbiise kas, kə mo kələng gurum moo sat nə, Jesu kə tar, be mo dəm mbe yaa wur.

²² Pak nenkām Wàar Mosis de mo pwat nJerusalem ji, mo sat zak nənee, <<Jesu kə Beelzebul, de nə a mishkoom mə riin dəbish mo, kə wur kə ceen riin dəbish mo a shibal mə mishkom kə riin dəbish mo.>>

²³ Jesu pærep mo jì kus, be wur sat Sæmpwoo mo nānee, <<Cinarang dangbe ngujwaan nwaa ceen ngujwaan put yi?

²⁴ Katdang be mee yil dādes bāk set vəl, mbe cìn lek kə set, be yil dādes mənən nleng.

²⁵ Katdang be mee nentul mo bāk sut vəl, mbe cìn lek kə shak, be tul mənən nleng.

²⁶ mBe mənə, kađang be ngujwaan wur bāk mulki wur de vəl, mbe cìn lek kə foshik wur, be baa mulki wur nən ndar kas, be a kyes wur nə mmənə.

²⁷ Baa mee gurum mak del ntul ngubal, mbəkə wur hər long wur də kas, see koo wur shee bwot ngubal nə akudang, be wur mmak hər long wur nə.

²⁸ <<Azeen, kən sat nwun nə, shikbish de gurum moo cìn, kə pwoo debish de moo sat, be Naan wur nfwo shikbish mənən ngurum mo.

²⁹ Dangbə katdang mee gwar cìn shikbish, nkaa Riin Naan, be baa Naan nfwo gwar mənə kas, mbe vit. Mbedi wu cìn a shikbish de baa Naan cam fwo nə nwur kas har ngaa-ngaa.>>

³⁰ Jesu satpwoo desə a mbəde pak gurum moo sat nānee, <<Wur kə riin debish.>>

Nān Jesu Kə Dyemnān Wur Mo

³¹ Nān Jesu kə dyemnān wur mo jì dar atəleng, be mo lep mee gurum del pet wur.

³² Gurum mo des mo tong neer Jesu cærkaat, mo sat nwur nānee, <<Nān fwaa, kə dyemnān fwaa moo rəbet naa gha atəleng.>>

³³ Jesu sat mmo nānee, <<A wii a nān fen, kə a wii mo a dyemnān fen yi?>>

³⁴ Be wur lyap nen de moo tong neer wur cærkaat, be wur sat mmo nānee, <<Wu naa, a nāen fen, kə dyemnāen fen mon ndesi!

³⁵ Ngwar dewur cìn dyen kə Naan, be a gwar mənə a dyemnāen fen demish, kə dyemnāen fen de mat, kə nāen fen zak.>>

4

Jesu Sat Səmpwoo nKaa nGubwet Cirem*

¹ Jesu waa baa yaa kám-kam de ngurum mo mpwoo am kuur nə. Be gurum mo des mo jì kuur pee wur dī. Mbe duu kə gurum nə mo, be Jesu del tong ndāen tii nkaa am nə, be duu kə gurum nə mo jì dar pəkom am kuur nə.

² Jesu kám mbii mo ngurum mo des shi səmpwoo mo. Ndāen kám wur nə mo, be wur sat mmo nānee,

³ <<wu lekom! Gyet mee ngumaar wur put dām mbe bwet cirem mbut mmaar.

⁴ Be kaadi wur nkaa bwet cirem nə, be pak cirem nə mo taa nkaa ar, be nyer mo sham cak cirem nə se.

⁵ Pak cirem nə mo taa nkaa kwoop, a peedī baa nə kə yil des kas. Abet, be cirem nə mo ciir kaa.

⁶ Kaade puuskāa be mo caan har mo fii, mbəde baa mo kat yil des mbe sham seen kas.

⁷ Pak cirem nə mo taa mbut nhər mo, be mo kaa wurang ndāen hər nə mo, be hər nə mo təreng kaa mmo, be baa mo le mee aa kas.

⁸ Pak cirem nə mo taa nkaa yil deret, be mo kaa wurang rərət, kə mo le aa des. Memee le aa mo

* 4: 4.1 ko fwoo.

laarkun, kə memee le mo laarpeemee, kə memee le mo kambil.>>

⁹ Jesu sat nənee, <<Ngwar dewur kə koom mə kələngpee, be nə ret kə wur kələng.>>

Jesu Leshap nGurum

Mo Shi Səmpwoo

¹⁰ Kaade Jesu dee mbəshin, be pak nen de mo kələng səmpwoo nə, mo jì ashak kə jeplep wur de dekaapaat baavəl sə mo. Mo jì tal pə wur, mbəkə wur sat shii Səmpwoo nə dī mmo.

¹¹ Jesu sat mmo nə, <<Naan shin man nwun, mbəkə wur manshii kə mbii de mo a səsok mə mulki Naan, amma pee nen de atələng mo, be moo kələng mbii desə mo jir a shi səmpwoo.

¹² Mbəkə koo
 <de mo naa, be mon nnaa shi yit dak,
 amma baa mon nnaashii nə kas.
 Pee nen de mo kələng,
 be mon nkələng a shi kom dak,
 amma baa mon mmanshii nə kas,
 mbəkə taji mo ciir,
 kə Naan fwo shikbish fur mo dī.>>

Shii Kə Səmpwoo

nKaa Fwo Cirem Ni

¹³ Jesu tal pə mo nənee, <<Baa wuu manshii səmpwoo desə nə kas aa? Cinarang dang wun mmanshii kə koor səmpwoo nə mo yi?

¹⁴ Shii kə səmpwoo nə ndesi, ngumaar nə wur a kaa ngusatpwoo Naan sə.

¹⁵ Pak gurum mo a kaa cirem de mo taa a ar sə, de katdang mo kələng pwoo Naan nə, be abet, ngujswaan wur jì ghər pwoo de mo kələng nə ndəən pətuup fur mo.

¹⁶ Pak gurum mo a kaa cirem de mo bwet a kwoop sə, de katdang mo kələng pwoo kə Naan ni, be mo lap shi retnyit kələk-kələk.

¹⁷ Amma baa nə sham seen jurum-jurum, ndəən mo kas, kə baa mon nteer vəl kas. Katdang mee luk yool koo gurum mo shin jeel mmo, mbe pwoo Naan nə, be abet, mo baa shibwoon kələk-kələk.

¹⁸ Pak gurum mo a kaa cirem de mo taa mbut nghər mo sə, de katdang mo kələng pwoo Naan nə,

¹⁹ be, mbe pan kə mbii mo, kə choor long mə yil desə mo, kə numpee mə long mo, kə fwoot mə pak mbii mo, mo vwan pwoo nə, be baa mo làa-làa kas.

²⁰ Pak gurum mo a kaa cirem de mo bwet mo nkaa yil deret sə, de mo kələng pwoo Naan nə. Be mo lap nə, be pwoo Naan nə cìn đak des ndəən pətuup fur mo, kaa cirem de nə làa-làa mo des sə. Pak mo làa-làa laarkun, pak mo laarpeemee kə pak mo kambil.>>

Wus zukpaal De Mo Paa Shi Daa Dədes

²¹ Jesu sat mmo nənee, <<Kyet mee gurum nle wus nfitila, dang wur waa mang đaa dedes paa nə đì wa? Koo wur waa le nə nder peesaam wa? Amma wur nle nə adeng pee, a pee le fitila.

²² Baa mee mbii de, de nə a səsok de nən nook put agaak kas, kə baa mee mbii de, de nə a pəpaa, de mon nook put kə nə agaak kas.

²³ Ngwar dewur kə kom mə kələngpee, be nə ret kə wur kələng.>>

²⁴ Wur sat mmo zak nānee, <<Wu cìn pan nkaa mbii de wuu kələng mo. Shi daa de wuu kām mbii de ngurum mo, be mon nkām mbii mo wun a shi shik zak, be nən ngam met mumo nə zak.

²⁵ Koo dang weyi dewur kə mbii, be mon ncin d̄yikə nwur. Dangbe gwar de baa wur kə mee mbii kas, be mon nsəət nwaa yaa wur kə rep mbii dewur kə nə.>>

Səmpwoo Mə Cirem De Nii Kàa

²⁶ Jesu sat zak nānee, <<Mulki Naan nə a kaa mee gwar de wu bwet cirem d̄əben mbut mmaar sə.

²⁷ Be wur saam mpar, kə wur yool mbít, be d̄əben nii kàa nii wurang. Be baa wur man kaad̄i nii wurang sə kas.

²⁸ Yil nə shikáa wur, nii kə le mbii kəkop mo kaa làa-làa. Nshee, be nə wurang kàa pyan kom, be nə putkáa, kə nə le àa.

²⁹ Kaade d̄əben nə nung, be wur mang cuk d̄əm d̄iip d̄əben nə abet, mbəde pee mak d̄iip nə.>>

Jesu Sat Səmpwoo nKaa Rep àas Mustad

³⁰ Jesu sat nānee, <<Mun nkām mulki Naan nə a kaa me sə yi? Kə mun nkām nə a shi səmpwoo d̄edangyi?

³¹ Nə a kaa àas kə mee t̄əng, de moo pet nə a mustad sə, de nə kat met àas kə cirem mo jir, dang be katdang mo kop nə nyil,

³² be nə yool wurang, be nə dee a t̄əng d̄edes zam. Nii put song denan-nan mo, be nyer mo jì le tish fur mo mbut riin ni.>>

³³ Jesu satpwoo ngurum mo, nkaa mulki kə Naan shi səmpwoo mo shini-shini, kaadi mo mak manshii nə sə.

³⁴ Baa Jesu satpwoo ngurum nə mo kas, see a shi səmpwoo mo. Dang be katdang wur dee mbəshin ashak kə jeplep nwur mo, be wur tap yakshii səmpwoo nə mmo jir.

Jesu Le Kə Kut Ni Dok Tətək

³⁵ Parpuus mənə, nkansən, be Jesu sat njeplep fin mo nənee, <<Wu yool mmun, kə mu candel mu dəm nkor desí.>>

³⁶ Mo yool yit duu gurum nə mo, be mo dəm ashak kə Jesu ndəən tii dəwur tong ndəən nə. Pak tii nə mo yool dəm ndang wur zak.

³⁷ Mee kut dedes nə yool nkaa am nə, be am del ndəən tii nə. Be tii nə doom gam kə am.

³⁸ Dangbe Jesu nsaam mbwoon ndəən tii nə. Be jeplep wur mo dəm mii wur. Mo sat nə, <<Ngukám, a naa mun murep mbəsə kas aa?>>

³⁹ Jesu wur mii, be wur gwak kut nə, bə wur sat am kuur nə nənee, <<A dok tətək. A saam coot.>> Be kut nə dar, pee dokshik tətək.

⁴⁰ Jesu sat njeplep wur mo nənee, <<A me le dang kəərmuut yaa wun ye? Har yaksə, be baa wun shinzeen kas aa?>>

⁴¹ Nə aapwoo mmo des zam, be mo sat nshak nənee, <<Gwar desə wur a weye? De har kut kə am kuur, mo cìn ndyen wur!>>

5

Jesu Ceen Riin Debish Mo Pwat

¹ Jesu kə jeplep wur mo can am kuur de Galilee del, be mo ji wul nkor dæər mu yil nGarasin.

² Kaade Jesu put ndæən tii nə abet be wur kaat kə mee gwar dewur kə riin debish, wur kə tong a ndæən gwoot kəcir mo.

³ A peetong kə ngwar nə mmənə. Baa mee gurun katbal de mmak yaa wur bwoot kas. Koo de mo bwoot wur a shi tæsek, bə wur kə saa tæsek nə.

⁴ Di moo naa njwal shii fir mo mbut nfut, kə mo bwoot sar wur mo shi tæsek, dang be wur roop nfut nə, kə wur kəram tæsek nə fwo. Baa mee gurun mak cin mee mbii nwur kas.

⁵ Par kə puus, be wur tong a ndæən kəcir, kə ndæən jwak mo, kə wur le or, kə wur kóon foshik wur nkaa jwak nə mo.

⁶ Kaade wur naa Jesu kə ji jong-jong, be wur yool su dəm, wur dəm kurum nfurum ntoom wur.

⁷ Be wur bwet doo shibal nənee, <<A me kaat mun kə gha ye? Jesu Lāa Naan Dehai! Wen dang pə gha mbe səm Naan, taji a lejeel nghan kas.>>

⁸ Gwar nə sat kəsə, a mbəde Jesu kə sat nriin debish nə nənee, <<A put aku mbut ngwar nə, gha riin debish.>>

⁹ Jesu tal pə gwar nə nənee, <<Səm fwaa a weyi? >> Gwar nə lap nənee, <<Səm fen nə a Lijiyon, de shii kə mənə nə, mun di des.>>

¹⁰ Riin debish nə mo dang pə Jesu hakyeng, mbəkə taji wur ceen mo pwat ndæən yil mənə kas.

¹¹ Kus kə peemənə, be kuur kə danus mo di des, mo nkaa se shit shituur jwak.

¹² Riin debish nə mo dang pə Jesu, kə wur cínpee mmo, kə mo dəm del de ndæən danus nə mo.

¹³ Jesu cínpee mmo, be riin debish nə mo pwat ndəən gwar nə, be mo dəm del ndəən danus nə mo. Duu kə danus nə mo wul ngal vəl, mo yool shwe sham a shituur jwak, be mo sham beer ndəən am candar nə, har mo murap jir.

¹⁴ Nentap danus nə mo shwe dəm sat ngurum mo ndəən yilkaam, kə jepyil mo jir. Gurum mo pwat jì mbe naa mbii de nə kə cìn.

¹⁵ Mo jì pee Jesu de, be mo naa gwar de di wur kə riin debish mo wur kə tong, kə nlər a lələp, kə wur ndəən dyen fin rəret, be kəermuut yaa mo.

¹⁶ Nen de mo cìn mbii desə nə a yit fur, be mo yakshii nə ngurum mo, kaadi Jesu bar gwar de di wur kə riin debish mo sə, kə kaadi danus nə mo murap sə.

¹⁷ Dangbe nenyil nə mo dang pə Jesu, kə wur yool put ndəən yil fur.

¹⁸ Kaade Jesu pə del ndəən tii, be gwar de, wur kə riin debish sə, wur dang pə Jesu nənee, <<A yit an dəm di ndang gha.>>

¹⁹ Amma baa Jesu rəbet kas. Wur sat ngwar nə nənee, <<A waa baa ntul, pee dyemnəən fwaa mo di, mbəkə a satpwoo de mmo nkaa mbii dedes de Naan kə cìn gha, kə dewur kə naajeel fwaa.>>

²⁰ Gwar nə wur baa waa, be wur taa satpwoo nə nenyil de nkwang nyil nDikapolis mo, nkaa mbii dedes de Jesu kə cìn nwur. Mbii de gwar nə sat nə aapwoo ngurum mo.

Reep Jairus Kə Mat De War Kə Beer Toom

²¹ Jesu waa baa candel nkwang nkor dese, ndəən am, be gurum mo des mo jì kuur pee wur di, mpwo am kuur nə.

²² Mee gwar de moo pet sɛm wur a Jairus, wur a memee ndɛən nennan-nan mə mee lu Naan, wur jì kurum ntoom Jesu.

²³ Wur dang pə Jesu hakyeng, wur sat nənee, <<Reep fen delee war pə yap muut. A jì a lesar fwaa nkaa war, mbəkə war kat seen dī.>>

²⁴ Jesu yool dɛm ashak kə Jairus, be gurum mo des mo dɛm ndang wur, be mo neer wur cærkaat kus-kus.

²⁵ Mee mat war de zak, de waa kə beer toom mbe bit mo kaapaat baavəl.

²⁶ War kə kyes long fin mo jir pə nenyen mo, jir kəsə, be baa memee mak bar war kas. Dangbe shwal war nii war sət cici nɛnə.

²⁷ Kaade war kələng pwoo nkaa mbii de Jesu wur cìn mo, be war dɛm dɛl mbut duu gurum nə mo. Be war tap dɛm mbwoon Jesu, be war tung pəkom nlər wur.

²⁸ Mbedi war kə ten pan ndɛən pətuup war nənee, <<Katdang be an tung koo a pəkom nlər wur de bejee dak, be an mbar.>>

²⁹ Aasə be, war tung pəkom nlər wur nə, be abet, toom war nə dar. War man ndɛən fwoshik war nə, nee shwal war nə kə kyes jee.

³⁰ Abet Jesu man nə, iiko kə put ndɛən foshik wur nə, be wur ciir tal pə gurum nə mo, nənee, <<A wii tung nlər fen yi?>>

³¹ Jeplep wur mo lap nwur nənee, <<A naa duu gurum nə mo neer gha ciirkaat, be a sat nənee, <A wii tung gha yi> aa?>>

³² Jesu ciir mbəkə wur naa gwar de tung pəkom nlər wur nə dī.

³³ Mat nə war man koom de war kə kat nə, be war jì shi kəərmuut kə daar, war kurum nyil

ntoom Jesu, be war sat zeen nwur jir mbii de nà kà cìn.

³⁴ Jesu sat nwar nànee, <<Reep fen, shinzeen fii nà le kà yi dee a debəbar. Shwal fii nà kyes. Yi dām, yi wul riyang.>>

³⁵ Kaade Jesu kudi nkaa sat pwoo mənə, be mee des mo tong ntul Jairus mo jì, be mo sat nwur nànee, <<Reep fwaa war kà muut, Mbəmənə be taji a lejeel Ngukám wur kas.>>

³⁶ Amma Jesu lekom kaa baa wur kələng pwoo de mo sat nà kas sə. Be wur sat nJairus nànee, <<Taji pətuup fwaa wat kas, amma a shinzeen bejee.>>

³⁷ Baa Jesu yit kà mee gurum dām ndang wur kas, see a Pita, kà Jemis kà Joon dyemnən Jemis bejee dak.

³⁸ Kaade mo jì wul ntul Jairus nà, be Jesu naa gurum mo nkaa fwo ruruu, mo nkaa wal, mo nkaa maap zak.

³⁹ Wur del ndəən lu nà, be wur sat mmo nànee, <<A me le dang, wuu fwo ruruu kà wun mmaap yi? Baa laareep nà war kà muut kas, amma war a nsaam bejee.>>

⁴⁰ Amma gurum nà mo jir, mo shwar wur shi shwar mə bakpee. Kaade wur le kà gurum nà mo pwat atələng jir. Be wur le kà puun kà nən reep nà, kà nen de mo ashak kà wur, mo del ndəən lu de laareep nà war kà saam dī.

⁴¹ Be wur yaa sar laareep nà, be wur sat nwar nànee, <<Talifa kumi> de shii mənə a nà, <<Apa, wen sat yi, yi yool.>>

⁴² Abet be reep nà war yool dar, war yaa mwaan. Bitlāa war nà a kaapaat baavəl. Nə

aapwoo ngurum mo des hakyeng.

⁴³ Jesu satpwoo mmo shibal nānee, <<Taji wu satpwoo mmee gurum nkaa nā kas.>> Wur sat zak nānee, <<wu shin mbiise nwar se.>>

6

Mo Cii Lap Jesu nYil nNazaret

¹ Jesu yool yit peemənə, be wur waaji ndəən yil wur. Jeplep wur de mo ji ndang wur.

² Kaade parpuus Nookdi nā wul, be wur yaa kām-kam ngurum mo, ndəən lu Naan. Gurum mo des mo kələng wur, nā aapwoo mmo, be mo sat nānee, <<Gwar desə wur kat mbii desə mo jir a nneyi? Mo shin a seen dedang ngwar desə ye? De nā le kə wur cīn mbii aapwoo denan-nan sə mo yi?

³ Baa a ngu pwas shyee p sə ndesə kas aa? Dyem kə Meeri, de dyemnəən wur mo a Jemis, kə Josep, kə Judas, kə Simon kas aa? De dyemnəən wur de mat sə mo, ashak kə mu zak, kas aa?>> Mbəmənə be mo langtuup kə wur.

⁴ Jesu sat mmo nānee, <<Baa gurum moo cii shin dedes ngusatpwoo Naan kas, see a pə nenyil wur mo, kə dang wur mo, kə nentul wur mo, a moo cii shin dedes nwur bejee dak.>>

⁵ Baa wur cīn mee mbii aapwoo denan-nan mo mpeemənə kas, amma wur lesar nkaa pak nenciinkoom mo lee dak, bə wur bar mo.

⁶ Nə aapwoo nJesu zam, mbəde baa gurum nā mo shinzeen kas.

*Jesu Lep Jeplep
nWur De Kaapaat
Baavæl Sə Mo*

⁷ Jesu mwaan neer jepyil nə mo, mbəkə wur kámpwoo Naan de ngurum mo. Wur pərep jeplep wur de kaapaat baavæl sə mo, be wur lep mo she seet vəl-vəl. Wur shin iiko mmo nkaa riin debish mo.

⁸ Wur sat mmo shibal nənee, <<Taji wu mang mee mbii mbə mwaan nə kas, koo gill aas, koo kuluk, koo shoold ndəən daam fuu mo kas.

⁹ Amma wu mak mang kammwaan, kə wu jwal kwoopshi nshii fuu mo bejee dak. Kə taji wu lep nlər mo vəl kas.

¹⁰ Koo tul dedangyii, de wu del de, be wu tong ntul mənə, har parde wun nyool wu yit pee nə.

¹¹ Koo pee dedangyi de baa mo lap wun kas, kə baa mo kələng pwoo fuu kas zak, be katdang wun a ar put mbe nə, be wu bwap ərong de nən nkaa shii fuu mo, mbəkə nə dee de a langtəng nkaa nenyil nə mo, nə mo cii lap wun.>>

¹² Dangbe mo pwat dəm yaa satpwoo Naan ngurum mo, mbəkə gurum mo tuwap di.

¹³ Mo ceen riin debish mo des, kə mo pwes nenciinkoom mo des shi mwoor paat, kə mo bar mo.

Muut Joon nGucìn Baptisma

¹⁴ Mishkoom Herot kələng pwoo nkaa Jesu, mbəde səm Jesu nə dee a deməman ngurum mo jir, mbe mbii aapwoo dewur cìn mo, be nə le kə pak gurum moo sat nənee, <<A Joon ngucìn baptisma wur kə yool a peemúut. A nə le dangbe wur kə iiko mbe cìn mbii aapwoo desə mo.>>

¹⁵ Amma pak gurum mo sat nānee, <<A Ilaija jì kámshin agaak.>> Kə pak mo sat nānee, <<Wur a ngusatpwoo Naan, koo memee ndəən nensatpwo Naan de gyet yam mo sə.>>

¹⁶ Kaade Herot wur kələng mənə, be wur sat nānee, <<A Joon de Di wen kən le kə mo can káa wur sí. A wur kə baa yool a peemúut.>>

¹⁷ Di Herot shikáa wur, wur kə lep gurum mo dām yaa Joon bwoot le nlushoot, mbe Herodiyas mat dýemnəən nwur Filip, de Herot wur kə lap war mmat.

¹⁸ Mbedi Di Joon wur naa nsat nHerot nə, <<Baa nə ret kə a lapmat kə dýemnəən fwaa kas.>>

¹⁹ A mpeemənə be Herodiyas war fes naa Joon kə yit də bish, be war rəbet tu Joon, dang baa war kat ar nə kas.

²⁰ Herot wur kəər Joon, mbəde wur man nə, Joon wur a nguzeen, kə gwar de ndere. Nə le kə nHerot tap kə Joon rəret ndəən lushoot nə. Herot wur kələng pwoo de Joon kə sat mo shi retnyit, amma pwoo nə moo daampee nwur zam.

²¹ Abwoon jep mənə, be Herodiyas waa katpee mbe tu Joon, a parpuus de mishkoom nHerot wur cet mbii serəbet, mbe pan parpuus de gyet mo làa wur de. Be wur pərep mishkoom de mon nder wur, kə nenyil denan-nan nkaa shiitooon nwur mo, kə nenyil denan-nan de mo ndəən Galili, mbəkə mo jì de mbe serəbet nə.

²² Be reep kə Herodiyas war del met kook, be nə ret nHerot nyit zam, kə nenyil de moo tong a pee sese ashak kə wur zak. Mishkoom Herot wur sat nreep nə war nānee, <<Koo mbii dedangyii, de yii rəbet, be yi dang, be wen ncin nyi.>>

23 Wur waa baa tuweerpwoo nwar shibal zak nā, <<Koo a meye de yi dang pā an jir, be an ncin nyi. Koo dang nā a koor mulki fen, be nghan nshin nyi.>>

24 Reep nā war dām tal pā nāen waa nānee, <<Wen ndang a meye?>> Nāen nā war sat nānee, <<Yi dām yi sat wur shin káa Joon nguchin baptisma nyi.>>

25 Reep nā war baa pā mishkoom de kēlak-kēlak, be war sat nwur nānee, <<A shin kaa nJoon nguchin baptisma an ndāen kong sē.>>

26 Mbii de war dang desā nā wāt pātuup mishkoom zam, amma mbāde wur kē ten tuweerpwoo nreep nā war shi bālemcuk, ntoom mēzep wur nā mo, be nā deē nwur a tēng, kē wur shin káa nJoon nwar.

27 Abet-abet mishkoom Herot wur lep mee shiitōon mbūt nen tappee wur mo ke wur dām can káa nJoon jì kē dí. Shiitōng nā wur dām can káa Joon ndāen lushoot.

28 Be wur jì kē káa nā ndāen kong. Be wur shin nwar. Be war dām shin nnāen fer.

29 Kaade jeplep Joon mo kēlōng nā mo kē tu Joon, be mo jì mang kúm wur dām wum ndāen kēcir.

Jesu Se Kā Gurum Mo nGal Paat

30 Jeplep Jesu mo waaji pā wur de, be mo sat nwur mbii de mo dām cìn mo, kē mbii de mo kē kām ngurum mo zak.

31 Mbedi gurum mo des moo jì, kē pak moo waa baa zak, be nā le kē baa Jesu kē jeplep fir mo katpee de mon nse mbiise de kas. Be Jesu sat

mmo nānee, <<Wu jì mmun, mu dām mbəsun a peedi baa gurum mo de kas kə wun wu nook di.>>

³² Be mo dām mbusut ndəən mee tii am, mpeede baa gurum mo di kas.

³³ Amma gurum nə mo naa moo dām, kə mo man nə, a mo. Be gurum nə mo yool ndeen yilkaam mo jir, mo yaa ar a dəər nshii, be mo dām taa tələng nJesu kə jeplep wur mo.

³⁴ Kaade Jesu put ndəən tii nə, be wu naa gurum mo kuur des. Be wur naa mo jeel wur nyit, dang mo dee a kaa tām de baa mo kə ngunaa kas sə. Wur doom kām mbii mo mmo des.

³⁵ Kus yak puus nru, be jeplep nwur mo jì sat nwur nānee, <<A naa puus nə kus kə ru, dang pee desə nə a naaryil de baa tul gurum mo di kas.

³⁶ A sat ngurum nə mo dām, mbəkə mo dām de ndəən tul nenmaar mo, kə jepyil de mo neer pee desə cəərkaat, mo seet mbiise de shikāa fur.>>

³⁷ Dangbe Jesu lap mmo nānee, <<Wu shin mbiise mmo se.>> Mo lap nwur nānee, <<Mun ndem mu seet gəl aas mə shool zinariya kambil vəl, kə mu shin mmo se aa?>>

³⁸ Jesu tal pə mo nānee, <<Wun kə gəl aas mo a kong ye? Wu dām wu naa de.>> Kaade mo dām naa, be mo sat nānee, <<Mun kə gəl aas mo paat, kə pupwap mo vəl.>>

³⁹ Be Jesu sat njeplep wur mo bək gurum nə mo tong nyil, shikuur-shikuur nkaa dem de məlep nə.

⁴⁰ Aasə be gurum nə mo tong nyil shikuur-shikuur, pak mo kambil-kambil, dang pak mo laarpaat-larpaat.

⁴¹ Jesu mang gəl aas depaat nə mo, kə pupwap de vəl nə mo, be wur dyeep yit fer adeng, be wur

cìn dangnaan (leshap kə Naan) mə pəlang Naan. Be wur yilang gəəl aas nə shin jeplep wur mo, kə mo swap de ngurum nə mo se, kəzak, wur bək pupwap de vəl nə mmo aasə zak.

⁴² Gurum nə mo jir, mo se əbəl.

⁴³ Har nen mwaan ndang wur nə mo kok kor gəəl aas kə pupwap de mo dee de, be nə gam kəcik mo kaapaat baavəl.

⁴⁴ Daa de mo se mbiise nə, mo wul ngal paat.

Jesu Mwaan nKaa Am

⁴⁵ Abet, be Jesu le kə nen mwaan ndang wur mo del ndəən tii, mbəkə mo dəm di nwur atəlong, mbe candel nkor Betseda, kə wur bwet duu kə gurum nə mo de akudang.

⁴⁶ Abwoon dewur kə bwet mo, be wu kaa adeng jwak mbe cìn dangnaan (leshap kə Naan).

⁴⁷ Kaade tii nə kə wul a naar am kuur nə, be pee kə shoal. Jesu wur dee di a dəər mbəshin.

⁴⁸ Wur naa mo nkaa shwaajeel, mpee tung tii nə, mbəde mee kut dedes nii baa kə mo shibwoon. Be wur mwaan nkaa am kuur nə ke wur dəm pee mo di, naar kə karfe kun har dəm karfe mpeemee. Kaade wur dəm wul pee mo di, be wur cìn kaa wur ndədel mo sə.

⁴⁹ Be, kaadi mo naa wur mwaan nkaa am nə, be mo pan nə a mee nshon, be mo bwet or.

⁵⁰ Mbedi mo jir mo naa wur, be kəərmuut fes yaa mo des. Abet, be Jesu leshap kə mo, wur sat mmo nənee, <<Wu bwet pətuup fuu mo, a an. Taji kəərmuut yaa wun kas.>>

⁵¹ Be wur kaa del ndəən tii nə ashak kə mo, dāngbe kut nə dār coot. Be nə aapwoo mmo zam.

⁵² Mbedi baa mo manshii kə pwoo nkaa mbii aapwoo de Jesu cìn nkaa gəəl aas, dang wur shin ngurum mo ngal paat mo se sə kas. Mbedi baa pətuup fur mo mak manshii nə rəret kas.

Jesu Bar Nenciinkoom
Mo nYil nGenesaret

⁵³ Kaade mo can am nə del, be mo jì wul kwang nyil nGenesaret, be mo ḍyiin tii nə pəkom d̄əər.

⁵⁴ Kaade mo pwat nd̄əən tii nə, be abet-abet Be gurum mo man nə, a Jesu.

⁵⁵ Mo yool shwe d̄əm del nd̄əən yil nə jir, be mo ghər nenciinkoom mo nkaa mbiisaam fur mo, mo d̄əm kə mo mpee de mo kələng nnə Jesu d̄i.

⁵⁶ Peedi Jesu del de jir, koo nd̄əən jep̄yil mo, koo nd̄əən yilkaam mo, koo a peemaar mo, be gurum mo ghər nenciinkoom fur mo, mo le mo mpwoo lutuk, kə mo dang pə Jesu, katdang wur rəbet, be wur yit kə mo tung koo a pəkom nlər wur de bejee d̄ak. Nen de mo tung nlər wur nə jir, be mo bar.

7

Kám Kə Nen Məyii
Mə Nen Yahudi Mo

¹ Nen Farisi mo, kə pak nenkám Wàar Mosis mo, de mo tong nJerusalem, mo jì kuur pee Jesu d̄i.

² Be mo naa pak jep̄lep Jesu moo se mbiise shi sar de baa nə bang kas, shii kə mənə nə, baa mo vwang sar fur mo kaadi nen Farisi mo sat nnə, mo cìn sə kas.

³ Baa nen Farisi mo kə nen Yahudi mo jir, moo see mbiise kas, see mo shee vwang sar fur mo

rəret akudang. Moo tap aa mbii de gyet məyii fur moo loot kə cìn nə.

⁴ Katdang mo tong nlutuk jì, be baa mon nse mee mbii kas, see mo shee vvang sut rəret akudang. Pak mbii mo dədəs, de moo cìn, de mo kám a pə nen məyii fur mo, kaa vvang laadaa mo, kə tuul mo, kə daa bòng mo sə.

⁵ Nen Farisi mo, kə nenkám Wàar nMosis mo tal pə Jesu nənee, <<A me le dāngbe baa jeplep fwaa moo tap kə kám kə nen məyii funu mo kas ye? Har moo se mbiise shi sar de baa mo bang kas.>>

⁶ Jesu lap mmo nənee, <<Wun nen mwaan ndang Naan shi pətuup vəl-vəl mo. Gyet Aizaya wur satpwoo nkaa wun azeen nənee,

<Nen desə moo shin dēdes nghan a shi məshpwoo fur mo.

Amma pətuup fur mo
jong kə an.

⁷ Moo seyil nghan a buu.

Kám de moo kám nə
a Wàar mə
gurum mo.

⁸ Wu yit Wàar Naan, kə wu dyl a Wàar de gurum moo loot kə cìn nə.>>

⁹ Wur sat mmo zak nənee, <<Wun kə mee ar seen mbe cii Wàar Naan mo, mbəkə wu dyl kám fuu mo de.

¹⁰ Mosis sat nənee, <A shin dēdes mpuun fwaa kə nəən fwaa,> Kəzak nənee, <gwar dēwur satpwoo dēbish nkaa puun koo nəən wur, be mon ntu wur ating.>

¹¹ Amma wuu kám ngurum mo nə, <Katdang gurum wu kə mee mbii de nə ret kə wu bam puun

wur de, koo nāen wur shi shik, dangbe wu sat nā, nā a Korban, (de shii mənə nnə, nā a mā Naan).

¹² Be baa wu kuḏi wuu yit nwur cìn mee mbii mbe bam puun wur de kə nāen wur de kas.

¹³ A mbe kām fuu desə mo, be wuu lepwoo Naan dee a mbii debuu, kə mbii mo des de wuu cìn mo aasə zak.>>

Mbii De Moo Le Gurum Dee a mBii Debish (Nyaknkap)

¹⁴ Jesu waa baa pet duu gurum nā mo, be wur sat mmo nānee, <<Wu lekom, kə wur kələng mbii de an nsat di, kə wur manshii nā de zak.

¹⁵ Baa mee mbii de gurum kə se mpwoo, nən nle kə gurum dee a mbii debish (nyaknkap) nyit Naan kas, amma a mbii de moo kaa pwat mpwoo gurum, a mənə moo ke le gurum dee a mbii debish (nyaknkap) nyit Naan.>>

¹⁶ Katdang gwar de kə kom mbe kələngpee, be wu kəleng.

¹⁷ Kaade Jesu yool yit duu gurum nā mo, be wur dām del ndāen lu. Be jelep wur mo tal shii səmpwoo mənə pə wur.

¹⁸ Jesu sat mmo nānee, <<Baa wun wu manshii nā kas zak aa? Wu man nā, koo a mbii dedangyi de gurum se, be baa nən mmak le gurum dee a mbii debish (nyaknkap) nyit Naan kas.

¹⁹ Mbedi mbii de gurum se, be baa nii del sham a ndāen pətuup wur kas, amma nii del sham a ndāen but nwur, be wu ndem kən nā ndyes.>> Jesu satpwoo dese, a mbəkə wur kām de nā, baa mee mbiise mak le gurum dee a mbii debish (nyaknkap) nyit Naan kas.

20 Jesu sat zak nānee, <<A mbii de moo kàa pwat ndāen pātuup gurum, a moo le gurum a mbii debish (nyaknkap) nyit Naan.

21 Mbedi a ndāen pātuup ngurum, be pan debish moo pwat a di. Mbii mo kaa tang mat mo, kə wat, kə tukaa, kə ngaa.

22 Kə tələk, kə yaa bə pātuup, kə gwampee, kə ciin yaasut, kə zuur, kə wat sām, kə d̄yeep kaa, kə dak mwen.

23 A mbii debish desi mo jir, de moo pwat ndāen pātuup gurum, a mənə moo ke le gurum dee a mbii debish (nyaknkap) nyit Naan.>>

Shinzeen Mee Mat

24 Jesu yool a peemənə zak, be wur dām ndāen yil nTaya kə Sidon. Wur dām d̄el ndāen mee lu, de baa wur rəbet kə mee gurum manpee d̄ewur de kas, amma jir kəsə, be gurum mo dām yap wur kat.

25 Kaade mee mat, de riin debish ndāen reep war d̄elee, war kələng pwoo nkaa Jesu, be abet, war jì taa ntoom wur.

26 Baa mat nə war a mat Yahudi kas, war a mat Heleni. Mo lāa war a nFonisha, de nən nyil nSiriya. War d̄ang pə Jesu, mbəkə wur ceen riin debish nə put mbut nreep war nə.

27 Jesu lap nwar nānee, <<Yi yit kə mu shin mbiise njeplu mo əbəl di aku, mbəde baa nə ret kə mu mang mbiise mə jep mo, kə mu fwo nən as mo kas.>>

28 Amma waa sat nə, <<Ii, nə aasə Daa, amma as nə moo se rep pak mbiise de nii d̄ong nyil, nder peetong mə sese jeplu nə mo.>>

²⁹ Jesu sat nwar nānee, <<Mbə pwoo də yi sat sə, be yi dām ntul wur-wur, riin dəbish nə kə put mbut nreep fii nə.>>

³⁰ Kaade mat nə war baa ntul far, be war kat reep war nsaam nkaa mbiisaam. Riin dəbish nə kə put ndāen reep nə jee.

Jesu Bar Mee Təding

³¹ Jesu yool yit yil nTaya, be wur taa mer nSidon, be wur jì wul am kuur mə Galili, nkwang nyil nDikapolis.

³² Mee des mo jì kə mee təding, də baa wur mak leshap kas pee Jesu də. Mo dāng pə wur, kə wur lesar wur dī nkaa təding nə.

³³ Mbut duu gurum nə mo, be Jesu yaa təding nə nsar, dām kə wur mee kwang coot mbəshin. Jesu jwal nəkongsar fin mo ndāen kom gwar nə, kə wur bwet lii, be wu tung liis gwar nə zak.

³⁴ Jesu naapee kaa adeng, dāngbe wur nook puut, be wur sat ntəding nə shi ləpwoo mu nenyil Arameek mo nānee, <<Iffata>> də shii kə mənə nə, <<Wang!>>

³⁵ Be abet, be gwar nə kələngpee, kə liis nwur nə fween, be wur leshap rəet.

³⁶ Jesu satpwoo ngurum nə mo shibal nə, taji mo satpwoo nkaa nə mmee gurum kas, amma a koppee də mon ndok tətək, be mo waa dām satpwoo ngurum mo nkaa nə des.

³⁷ Nə aapwoo ngurum nə mo hakyeng, dāngbe mo sat nānee, <<Wur cìn mbii mo jir a ndəre-ndəre. Wur le kə komjoor mo kələngpee, kə təding mo leshap zak.>>

8

*Jesu Se Kə
nGurum Mo nGal Feer*

¹ Ndəən teer mənə mo, be duu gurum nə mo waa baa kuur pə Jesu di des. Be baa mo kə mbiise kas. Jesu pərep nen jeplep wur mo, be wur sat mmo nənee,

² <<Wen naajeel duu gurum sə mo, mbəde mo kə cìn teer kun ashak kə an ndesi, dang baa mo kudi kə mbiise kas.

³ Katdang wen bwet mo shindəm ntul fur mo kə neen, be mon ntaa muutleet a ar, mbəde pak mo pwat a mpee dejong.>>

⁴ Jeplep Jesu mo tal pə wur nənee, <<Mun mmak kat mbiise a nneye, a naaryil dese, de duu gurum sə mon nse kə nə mak əbəl mo de ye?>>

⁵ Jesu tal pə mo nənee, <<Wun kə gəl aas mo a kong ye?>> Mo lap nənee, <<Mun kə gəl aas nə mo a pwovəl.>>

⁶ Jesu sat nduu gurum nə mo tong nyil. Be wur mang gəl aas de pwovəl nə mo, wur cìn dangnaan (leshap kə Naan) mə pəlang Naan. Be wur yilang gəl aas nə mo, wur shin jeplep wur mo, mbəkə mo shwap de ngurum nə mo, be jeplep wur nə mo shwap ngurum nə mo se.

⁷ Mo kə rep pak pupwap mo dikə lee. Jesu cìn dangnaan (leshap kə Naan) mə pəlang Naan nkaa pupwap nə mo, be wur shin jeplep wur mo, mbəkə mo shin de ngurum nə mo se zak.

⁸ Duu gurum nə mo se, har mo əbəl jir. Dangbe jeplep Jesu mo kok koor mbiise de nə dee de, be nə gam kəcik mo pwovəl.

⁹ Duu gurum de mo se mbiise nə mo wul ngal feer. Abwoon mənə, be Jesu bwet gurum nə mo shin waa.

¹⁰ Be abet, Jesu del ndəən tii ashak kə jeplep wur mo, be mo del dəm nyil nDalmanuta.

Gurum Mo Tang Naa mBii Aapwoo Mo Pə Jesu

¹¹ Pak nen Farisi mo jì pee Jesu de, be mo doom beetshik kə Jesu, mbəkə mo kam wur de. Be mo sat nwur nənee, <<A cìn mee mbii aapwoo de nə tong adeng sham de.>>

¹² Be Jesu nook puut kə tuup. Wur sat mmo nə, <<A me le dang gurum de nyiicinsə moo rəbet naa mee mbii aapwoo de nə tong adeng sham ye? Azeen, kən sat nwun nə, baa mon nkám mee mbii aapwoo nen de nyiicinsə mo kas.>>

¹³ Jesu yool yit mo, be wur baa del ndəən tii am, mbəkə wur can am del dəm nkor desí.

Tap Kə Kám Mə Nen Farisi Mo

¹⁴ Jeplep Jesu mo munsut mmang gəl aas pan, dang be mo kə memee məndong bejee ndəən tii nə.

¹⁵ Jesu sat mmo shibal nənee, <<Wu tap kə kám (yist) mə nen Farisi mo kə mə Herot.>>

¹⁶ Jeplep wur nə mo doom beet ashak, nənee, <<Wur sat pwoo mənə a mbəde baa mun kə gəl aas kas.>>

¹⁷ Jesu man mbii de moo beet nə, be wur sat mmo nənee, <<A me le dang wuu beet nnə, baa wun kə gəl aas kas yi? Tan, har yaksə be baa wu naashii nə kə wu man kas aa? Pətuup fuu nə mo dee a dəbal de mo cí manshii kə nə me?

¹⁸ Wun kə yit, mbe naapee, be baa wu naapee shi shik kas aa? Wun kə kom mbe kələngpee, be baa wun kələngpee shi shik kas aa? Wu munshik ee?

¹⁹ Gəl aas depaat sə mo, de di an yilang nshin ngurum mo ngal paat mo se sə. Be di wu kok koor gəl aas de nə dee de, be di nə gam kəcik mo a kong ye?>> Mo lap nə, <<di nə gam kəcik mo kaapaat baavəl.>>

²⁰ <<Koo dang wuu munshik gəl aas de pwovəl sə mo, de di an yilang nshin ngurum mo ngal feer mo se sə ye? Be di wur kok koor gəl aas de nə dee de, be di nə gam kəcik mo a kong yi?>> Mo lap nə, <<di nə gam kəcik mo pwovəl.>>

²¹ Jesu sat mmo nənee, <<To, be yaksə, baa wu manshii nə kas aa?>>

Jesu Bar Mee nGuvum nYil mBetseda

²² Mo jì wul mBetseda. Be mee des mo jì kə mee nguvum pee Jesu de. Mo dang pə wur, kə wur tung nguvum nə fi.

²³ Be Jesu yaa nguvum nə nsar, be wur put kə nguvum nə abwoon laayil nə. Kaade Jesu tus lii nkaa yit kə nguvum nə, be wur lesar wur mo nkaa nguvum nə. Be wur tal pə nguvum nə nənee, <<Aa naa mee mbii ye?>>

²⁴ Be nguvum nə wur dʏeep yit, be wur lap nənee, <<Ii, wen naa gurum mo, dang be nghan naa mo, a kaa təng de moo mwaan sə.>>

²⁵ Jesu baa lesar fin mo nkaa nyit gwar nə, be yit gwar nə wang, bə wur naapee, har wur naa mbii mo rəret jir.

²⁶ Jesu bwet gwar nə shindəm ntul fir, dang wur sat ngwar nə nənee, <<Taji a baa del ndəən laayil nə kas.>>

Be De Pita Sat nKaa Jesu

²⁷ Jesu kə jeplep wur mo yool put, be mo dəm del ndəən jepyil de mo nkwang nSizariya mə Filipi. Kaade mo a ar, be Jesu tal pə jeplep wur mo nənee, <<Gurum moo sat nə an a weyi?>>

²⁸ Jeplep nwur mo lap nənee, <<Pak gurum nə moo sat nənee, <gha a Joon ngucin baptisma,> dang pak moo sat zak nənee, <gha a Ilaija.> Pak moo sat nənee, <gha a memee mbut nensatpwoo Naan mo.>>

²⁹ Jesu tal pə mo nənee, <<Amma wun, wuu sat nə, nghan a weyi?>> Pita lap nwur nə, <<Gha a Kristi.>>

³⁰ Jesu satpwoo mmo shibal nə, taji mo sat mee pwoo nkaa wudi a Kristi Ngubam de Naan lep kas.

Jesu Satpwoo nKaa

Muut Dewur Cin

³¹ Abwoon mənə, be Jesu doom kám jeplep wur nə mo nənee, <<Nə a təng Làa Gurum, wur nshwaajeel mo des shini-shini, kəzak, nennan-nan mo, kə pris denan mo, kə nenkám Wàar Mosis mo, mon chii wur, dangbe mon ntu wur. Be parpuus dekun, be wur mbaa yool a peemúut.>>

³² Jesu satpwoo desə mmo agaak, be Pita pet Jesu dəm kə wur mmee kwang coot, be wur jəər wur.

³³ Amma Jesu ciir naa jeplep wur nə mo, be wur sat mPita nənee, <<A baku pee an de, gha Shetan! Mbedi baa gha aa pan a mbii de mo a mə Naan kas. Amma pan fwaa nə a mə gurum mo bejee.>>

³⁴ Jesu pærep duu gurum nə mo ashak kə jeplep wur nə mo, be wu sat mmo nənee, <<Katdang mee gurum ræbet jì ndang an, be naa tæng wur cii shin kə wur ðakshin de mbe shwaajeel, nən ndee a kaa wur mang a shiyeepmúut fin, kə wur jì de ndang an sə.

³⁵ Koo gwar ðedangyi dewur ræbet bam seen fir, be nən nloom wur, amma koo gwar ðedang ye, dewur shin seen fin mbe səm fen, kə mbe pwoo ðeret nə zak, be gwar mənən nkat seen.

³⁶ Gurum nkat a læbet ðedang ye, katdang wur kat mbii de mə yil nə mo jir, amma katdang seen wur loom a wu, be kwoop mbii mənə mo a meyii?

³⁷ A me a mbii de gurum wu nshin a koppee kə seen wur yi?

³⁸ Koo gwar ðedangyi de naashwoop yaa wur mbe nghan, kə kám fen mo nyiicinsə, de nə a mə nenbutbish mo, kə nen de baa mo man Naan kas. Be Laa Gurum, wur ncín naashwoop kə gwar nə zak, parpuus de wu nji ndəən dedes mə puun wur de ashak kə nenlep Naan ðebang mo.>>

9

¹ Jesu sat mmo nənee, <<Azeen nzeen kən sat nwun nə, pak mo de ndəən nen de moo ðirang mpeesə, baa mon mmurep kas, naa tæng mo naa mulki Naan nə jì shi mbal akudang.>>

Fwoshik Jesu Nə Cəər nDəən Dədes Fər

² nBwoon teer mo peemee, be Jesu mang Pita, kə Jemis, kə Joon. Wur kàa kə mo a mee ðeng jwak ðewurang, mon mbusut. Be fwoshik Jesu nə cəər ndəən dedes wur a yit fur.

³ Nlär wur mo cäär dee a depiyaa pet-pet, dangbe nə mang yit mmo. Baa mee gurum ndään yil sə mak vwang nlär piyaa kaa mənə sə kas.

⁴ Dangbe jeplep Jesu mo naa Mosis, kə Ilaija mon nkaa leshap kə Jesu.

⁵ Be Pita sat nJesu nənee, <<Ngukám, nə ret kaadi mun de mpeesə sə. A yit kə mo dyik bit mo kun, memee gha, memee Mosis, kə me dí Ilaija.>>

⁶ Baa Pita man mbii de nwur nsat kas, mbəde kəərmuut nii fes yaa mo.

⁷ Dangbe nluu jì paa mo, kə mo kələng mee doo nə put ndään nluu nə, de nə sat nənee, <<Desə a Lää fen, de wen nwal nwur zam. Wu kələng wur.>>

⁸ Abet, kaadi mo ciir naapee, be baa mo naa mee gurum kudi ashak kə mo kas, be a Jesu nbəshin bejee.

⁹ Kaade mo a ar sham adeng jwak nə, be Jesu sat mmo shibal nə, taji mo sat mmee gurum mbii de mo naa kas, naa təng Lää Gurum wur yool a peemúut akudang.

¹⁰ Baa mo sat mbii de mo kə naa nə mmee gurum kas, amma mo tal peshak nənee, <<A me a shii kə yool a peemúut nə yi?>>

¹¹ Mo tal pə Jesu nənee, <<A me le dang nenkám Wàar Mosis mo sat nənee, <<Ting Ilaija wur shee jì akudang yi?>>

¹² Jesu lap mmo nənee, <<Ilaija wur nshee jì, mbəkə wur dak mbii mo de reret jir. Be a me le dangbe mo kə ten ran nə, Lää Gurum wur nshwaajeel mo des shini-shinə mon mbák wur, kə le wur a debuu yi?

¹³ Amma wen sat nwun nə, Ilaija wur kə ten jì,

kə mo kə cìn mbii de mo rəbet kə wur jir, kaadfi mo kə ran ndəən bəət haal Naan nkaa wur sə.>>

*Jesu Bar Mee Làa
Dewur Kə Riin Debish*

¹⁴ Kaade mo sham wul pee kor jeplep wur nə mo de, be mo naa duu gurum mo des pee mo de, kə nenkám Wàar Mosis mo, mo nkaa beetshik kə nen mwaan ndang Jesu nə mo.

¹⁵ Kaade duu gurum nə mo naa Jesu, be nə aapwoo mo jir. Abet, be mo shwe dəm pee wur de, be mo tok kə wur.

¹⁶ Jesu tal pə jeplep wur nə mo nānee, <<Wuu cin a beetshik me kə mo yi?>>

¹⁷ Be mee gwar mbut duu gurum nə mo wur lap nānee, <<Ngukám, wen jì kə làa fen pee gha de, mbəde wur kə riin debish, de nə kə cī leshap nwur.

¹⁸ Tong be nii jì yool yaa wur karmat, be nii mang wur shweer nyil, dang təfil kə jì put nwur mpwoo, dang wur kə sām oos, dangbe nii le kə fwoshik wur nə fii. Wen dang pə jeplep fwaa mo, mbəkə mo ceen riin debish nə put de, amma baa mo mak kas.>>

¹⁹ Jesu sat mmo nānee, <<Wun nen de nyicinsə baa wur shinzeen kas! Wen ntong ashak kə wun mbe vit aa? Wu jì kə làa nə pee an di.>>

²⁰ Mo jì kə làa nə pee Jesu di. Kaade riin debish nə naa Jesu, be abet nə yoon làa nə, nə mang wur shweer nyil, be làa nə wur bəring nyil, təfil jì put nwur mpwoo.

²¹ Jesu tal pə puun làa nə nānee, <<Mbii desə nə yaa cìn dyem fwaa nə a pərangyi?>> Puun nə wur lap nānee, <<Pəgyet wur kudfi a làa delee.

²² Nii naa mang wur vwet ndəən wus, kə ndəən am zak, mbəkə nə tu wur ɗi. Amma katɗang gha mak cìn mee mbii, be a naajeel fen, kambok a bam mun.>>

²³ Jesu sat nwur nənee, <<A me le ɗang waa sat nənee, <Katɗang wen mak yi?> Ngwar dewur shinzeen, be mbii mo jir, mon mmak cìn mbe wur.>>

²⁴ Abet-abet, be puun làa nə wur ɗyeep doo fir nənee, <<Wen shinzeen. A bam an kə ciin shinzeen fen nə!>>

²⁵ Kaade Jesu naa ɗes gurum nə mo jar jì kus-kus, be wur gwak riin ɗebish nə, wur sat nnə nənee, <<Gha, riin ɗebish ɗe waa cii leshap kə kəlɔngpee ngurum. Wen sat ngha, a put mbut nlàa nə. Taji a baa ɗel ndəən làa nə zak kas.>>

²⁶ Abwoon ɗe riin ɗebish nə le or, be nə yoon làa nə shibal, be nə mang làa nə vwet nyil, be nə put. Làa nə wur gan nyil kaa wur kə mumuut sə, ɗangbe nəen gurum nə mo sat nənee, <<Làa nə kə muut.>>

²⁷ Amma Jesu yaa sar làa nə, wu ɗyeep wur, be làa nə yool ɗar atəng.

²⁸ Abwoon mənə, be Jesu ɗel ndəən lu, be jeplep wur mo tal pə wur coot nənee, <<A me le ɗangbe baa mun mu mak put kə riin ɗebish nə kas yi?>>

²⁹ Jesu lap mmo nənee, <<Baa mbii kaa ɗesə nən mmak put kas, see a shi leshap kə Naan. >>

Jesu Baa Satpwoo nKaa Muut Fin

³⁰ Jesu kə jeplep wur nə mo yool yit peemənə, be mo yaa ar ɗel nyil nGalili, be baa wur rəbet kə gurum mo man peedi wur ɗe kas.

³¹ Mbēdi wur nkaa kam jeplep wur mo nānee, <<Mon nshin Lāa Gurum ndāen sar gurum mo, be mon ntu wur, dangbe a puus dekun be wur nyool a peemúut.>>

³² Amma baa jeplep Jesu nā mo manshii pwoo mēnē kas, dang mo kār tal nā pē wur zak.

A wii A Dādes Met Jir Yii?

³³ Kaade mo jì wul nyil nKaparnahum, be Jesu del ndāen lu, be wur tal pē jeplep wur nā mo nānee, <<De wuu beetshik, a nkaa me, a ar sē yi?>>

³⁴ Amma mo dok tātək, mbāde mo kē beetshik kē shak a ar nā, a wii a dādes met jir ndāen dun yi?

³⁵ Jesu tong nyil, be wur pārep jeplep wur de kaapaat baavēl nā mo, be wur sat mmo nā, <<Katdang mee gurum rābet den a denshee, be nā ret kē wu dee a de abwoon, kē a wur nden a ngudak niyee mo jir zak.>>

³⁶ Wur pet mee làa delee, be wur le làa nā dar nnaar fur, be wur mang làa nā nsar fin, be wur sat mmo nānee,

³⁷ <<Koo gwar dedangyii, dewur lap mee làa delee kaa desē sē, ndāen sām fen, be gwar nā lap a nghan mmēnē. Koo gwar dedangyi dewur lap an zak, be baa wur lap a nghan mbāsen bejee kas, amma wur lap a gwar dewur lep an shiin ji mmēnē zak.>>

Ngwar De Baa Wur Shaarlek Fun Kas, Be Wur A Munu

³⁸ Joon sat nwur nānee, <<Ngukām de mu naa mee gwar wu nkaa ceen riin debish mo pwat

ndəən gurum mo shi səm fwaa, be mə cī nwur, mbəde baa wur a memee ndəən mun kas.>>

³⁹ Amma Jesu sat mmo nənee, <<Taji wu cī nwur kas. Mbedi baa mee gurum mak cìn mee mbii aapwoo shi səm fen, dāngbe wur waa ciir satpwoo debish nkaa an kas.

⁴⁰ Mbedi gwar de baa wur a shaarlek fun kas, be gwar nə a munu mmənə.

⁴¹ Azeen nzeen kə sat nwun nə, koo gwar dēdangyii, dēwur shin am nwun shwaa, mbəde wun a mu Kristi mo, be gwar mənən nlap kwat nə hakyeng.>>

Jwaan De Moo Le Gurum Cìn Shikbish

⁴² <<Koo gwar dēdangyi dēwur le kə memee məndong ndəən jep sə mo, de mo shinzeen an, mo cìn shikbish, be nə nret met kə mo d̄yiin mee fin d̄yees dak d̄etoon nttook gwar mənə, kə mo vwet wur de ndəən am kuur.

⁴³ Katdang sar fwaa nə le kə a cìn shikbish, be a can nə a vwet. Mbedi ngyal d̄esi be a d̄el ndəən peeseen kə sar məndong, nə ret met aku de mon nvwet gha ndəən aawus de d̄əm ngaa-ngaa, be gha kə sar mo vəl.

⁴⁴ A peedi nyet de moo se gurum mo, baa mon cham murap kas, kə baa wus nən cham pit de kas zak.

⁴⁵ Kə katdang be shii fwaa nə le kə a cìn shikbish, be a can nə a vwet. Mbedi ngyal a d̄el ndəən peeseen shi shii məndong, nə ret met, aku de mon nvwet gha ndəən aawus de d̄əm ngaa-ngaa be gha kə shii mo vəl.

⁴⁶ A peedi nyet de moo se gurum mo, baa mon cham murap kas, kə baa wus nən cham pit de kas zak.

⁴⁷ Kə katdang be yit fwaa nə le kə a cìn shikbish, be a pun nə a vwet. Mbedi ngyal deesi be a del ndəən mulki mə Naan kə yit məndong, nə ret met aku de mon nvwet gha ndəən aawus de dəm ngaa-ngaa, be gha kə yit mo vəl.

⁴⁸ A peedi nyet de moo se gurum mo, baa mon cham murap kas, kə baa wus nən cham pit di kas zak.

⁴⁹ <<Mon ncìn đak shi wus, mbəkə mo le gurum mo pan shee ret de jir, kaadi moo le kəən nkaa mbii, mbəkə taji nə wam kas sə.

⁵⁰ Kəən nə a mbii deret, dang be katdang baa kəən nə kudi kə shang kas, be mon ndak nə a shi me, mbəkə nə waa shang de yi? Wun jeplep fen mo, wu tongryang kə shak, kaa kəən de baa nii bəkshak kə shang nə kas sə.>>

10

Kám-Kam Jesu nKaa Tudɣik

¹ Jesu yool yit peemənə, be wur dəm nkwang yil nJudiya, wur candel nkor Jodan. Duu gurum mo des mo waaji kuur pee wur di, dangbe wur kámpwoo Naan mmo, kaadi wur loot kə nə sə.

² Pak nen Farisi mo jì pee wur di, mbəkə mo kam wur di, be mo tal nənee, <<Kyet Wàar Mosis nə sat nə, gurum mak ceen mat wur mbe koo a mbii debish dedangyi de war cin waa?>>

³ Jesu lap mmo nənee, <<Gyet Mosis ran nnə, wur ncìn a meyii?>>

⁴ Mo lap nānee, <<Mosis ran nnə, gurum mak ceen mat wur, katdang wur kə ten ran haal mə tudyik shin nwar.>>

⁵ Jesu sat mmo nānee, <<A mbəde wun a nen ciishik mo, a nə le dang gyet Mosis ran Wàar desə mo nwun.

⁶ Gyet a Naan wur le mish kə mat pugyet de nshee kə yil nə.

⁷ <Mbəmənə be gurum wur nyit puun kə nāen wur mo, mbəkə wur balkaa wur de ashak kə mat wur.

⁸ Dangbe mo weet, mon ndee a nan deməndong. Abwoon dese, be baa mo kuɗi a gurum mo vəl kas, amma moo dee a nan deməndong.>

⁹ Mbəmənə, be nen de Naan wur kə ten bəl mo ashak, be taji mee gurum bək mo kas.>>

¹⁰ Kaade mo del nlu, be jeplep wur mo waa baa tal shii pwoo mənə de pə wur.

¹¹ Be wur sat mmo nānee, <<Koo gwar dedangyi wur ceen mat wur, mbəkə wur lap mee mat deci di, be gwar mənə cìn a ngaa nkaa mat wur de mmənə.

¹² Kə katdang be, mee mat war yit mish war, mbəkə war dəm dyik de mmee gwar deci, be war cìn a ngaa mmənə.>>

Jesu Le Dəret nKaa Jep Dedyeen Mo

¹³ Pak gurum mo jì kə jep de dyeen-dyeen mo pee Jesu di, mbəkə wu le deret de nkaa mo shi sar wur, be jeplep wur mo gwak gurum nə mo.

¹⁴ Amma kaadi Jesu naa mənə, be nə làa nwur mbut, be wur sat jeplep mu mo nānee, <<Wur yit kə jep de dyeen-dyeen mo jì pee an de, taji wur

daam mo kas. Mbedi mulki Naan nə a mbe nen de mo kə məse kaa mə jep de dyeen-dyeen mo sə.

¹⁵ Azeen-nzeen sat nwun nə, koo weye de baa wur le Naan a dedes ndəən pətuup wur shi məse de nə kaa mə jep dedyeen mo sə kas, be baa wur mmak del ndəən mulki Naan kas, koo dəben.>>

¹⁶ Dangbe Jesu ghər jep nə mo nkaa baal wur, be wur le sar nkaa mo, dang wur le deret nkaa mo.

Mee nGulong

¹⁷ Kaade Jesu yool put mbe dəm, be mee gwar su jì kurum nfurum ntoom wur. Gwar nə tal pə wur nənee, <<Ngukám deret, an ncìn a đak deret dedang, mbəkə wen kat seen de dəm ngaa-ngaa de yi?>>

¹⁸ Jesu lap nwur nənee, <<A me le dang a pet an a Ngukám deret yi? Baa mee gurun de a deret kas, see a Naan mbəshin bejee đak.

¹⁹ Gha man mbii de Wàar Mosis nə mo sat jir nənee, <Taji a tukáa kas. Taji a cìn ngaa kas. Taji a cìn wat kas. Taji a cìn langtəng mə dung nkaa gənanf fwaa kas. Kə taji a seen a gurun mo kas. A shin dedes mpuun fwaa, kə nəən fwaa.> >>

²⁰ Gwar nə wur lap nənee, <<Ngukám, nghan kən ten tap Wàar desə mo jir pegyet din kudfi a ləa zəlang.>>

²¹ Jesu naa gwar nə shi wal, be wur sat ngwar nə nənee, <<A mbii məndong dee de nghan bejee. A dəm, a sərep long fwaa mo jir, kə a bək shooll nə de nenjeel mo, dangbe waa nkat long ndəən dengnaan. Abwoon mənə, be a jì ndang nghan.>>

²² Kaade gwar nā wur kələng pwoo mənə, be nā wāt pətuup nwur, dangbe wur waa baa shi pətuup dəwuwat, mbəde wur kə long mo des zam.

²³ Jesu lyap jeplep wur mo cəərkaat, be wur sat mmo nənēe, <<Nin nluk, kə nenlong mon ndəl ndəən mulki Naan.>>

²⁴ Kaade jeplep wur mo kələng pwoo mənə, be nā aapwoo mmo zam. Jesu baa sat mmo zak nənēe, <<Jep fen mo, nā luk, kə gurum wur del ndəən mulki Naan.>>

²⁵ Ngyal desə be raakumi nkəlak del ndəən fung ngilili, met aku de ngulong wur ndel ndəən mulki Naan.>>

²⁶ Kaade jeplep wur mo waa baa kələng pwoo mənə, be nā sət aapwoo mo zam. Be mo sat kə shak nənēe, <<Katdang mbii nā aasə, be a wii mmak kat bam yi?>>

²⁷ Amma Jesu lyap mo, be wur sat mmo nənēe, <<Baa gurum mak cìn mbii desə mo kas, amma Naan wur mak cìn mbii mo jir.>>

²⁸ Dangbe Pita sat nənēe, <<A naa, mun kə yit mbii mo jir, mbəkə mu dām dī ndang gha.>>

²⁹ Jesu sat mmo nənēe, <<Azeen kən sat nwun, koo a gwar dedangyi dəwur yit tul, koo dyemnəən demish mo, koo dyemnəən de mat mo, koo nən, koo jep mo, koo mmaar, mbe sām fen, kə mbe pwoo deret,

³⁰ be wur nkat tul mo, kə dyemnəən demish mo, kə dyemnəən de mat mo, kə nən mo, kə jep mo, kə mmaar mo, har mo wul kambil nyiicinsə, ashak kə shwaajeel, kə wur nkat seen de dām ngaa-ngaa ndəən seen de nən pə jì zak.

³¹ Pak gurum denshee mo des, mon nyool dee

a nen de abwoon mo. Nen de abwoon mon nyool
dee a nen denshee mo zak.>>

*Jesu Baa Satpwoo
Dekun nKaa Muut Fin*

³² Kaade mo a ar kàa nJerusalem, be Jesu taa
kyeen mmo be nà aapwoo mo, kà nà lekæarmuut
nen de moo dàm ndang wur nà mo. Be Jesu pærep
jeplep wur de kaapaat baavæl nà mo, dàm mmee
kwang mbəsut, be wur sat mmo mbii de mon
nkàa cìn nwur nJerusalem.

³³ Nənee, <<Wu naa, mun a ar kàa nJerusalem
ndesi, katdang mu wul, be mon nseet Lāa Gurum
ndəən sar pris denan mo, kà nen kām Wàar kà
Mosis mo, dang mon ncandyeel muut nwur. Mon
nshin wur nsar nen de baa mo a nen Yahudi mo
kas.

³⁴ Kà mon nshwar wur, mon ntwas lii nkaa wur.
Mon nfwo nbwat nwur, mon ntu wur zak, dangbe
parpuus dekun, be wur nyool a peemúut.>>

Jemis Kà Joon Mo Cìn Dang

³⁵ Dangbe Jemis kà Joon, jep Zebedi mo, mo jì
pee Jesu di, be mo sat nwur nənee, <<Ngukám,
muu ræbet kà koo a meye di mu dang pə gha be
a cìn mmun.>>

³⁶ Jesu tal pə mo nənee, <<Wuu ræbet kà wen
cìn a me nwun ye?>>

³⁷ Mo lap nwur nənee, <<Katdang a ræbet, be
parde ghan ntong ndəən dedes fwaa, be a le kà
mun mu tong ashak kà gha, memee nsarse fwaa,
kà memee nsarkul fwaa zak.>>

³⁸ Jesu sat mmo nənee, <<Baa wur man mbii
de wuu dang nà kas. Wun mmak shwaajeel de

nghan nshwaa nə aa? Wun mmak lap baptisma de mon ncìn nghan nə aa?

³⁹ Mo lap nənee, <<Ii mun mmak.>> Dangbe Jesu sat mmo nənee, <<Azeen wun mmak nsh-waajeel de wen nshwaa nə, kə baptisma de mon ncìn nghan nə.

⁴⁰ Amma mbe shin pee nwun tong nsarse fen, kə nsarkul fen, baa an kə bal de an ncìn mənə nwun kas. Amma nə a mbee nen de Naan wur kə ten dak nə le mbe mo.>>

⁴¹ Kaade jeplep wur de kaapaat sə mo kələng dang mənə, be mo langtuup kə Jemis kə Joon.

⁴² Jesu pərep mo jì ashak jir, be wur sat mmo nənee, <<Wu man nə, a mishkom nen de baa mo a nenyil Yahudi mo kas, moo lesut fur mo a dedes nkaa nen fur mo, kə nennan fur mo, moo kám iiko fur mo zam, nkaa gurum nə mo.

⁴³ Amma baa nə nən nden nnaar fuu aasə kas. Koo gwar dedangyi dewur yool dee a dedes nnaar fuu, be nə a təng kə wur sham kə káa wur, mbe cìn dak nwun.

⁴⁴ Kə koo gwar ye dewur rəbet dee a denshee ndəən wun, be nə a təng kə wur dee a kərem fuu jir.

⁴⁵ Baa Làa Gurum wur jì a mbəkə gurum mo cìn dak de nwur kas, amma a mbəkə wur cìn dak de ngurum mo, kə wur shin seen fir di mbe ang gurum mo des zak.>>

Jesu Bar Bartimawus nGuvum

⁴⁶ Mo jì wul nJeriko, be kaadi Jesu a ar put ndəən Jeriko nə, ashak kə jeplep wur mo, kə duu kə gurum mo des. Be mee nguvum de moo pet səm

wur a Bartimawus làa Timawus, wur kə tong a pwoo ar mbe dāng-dāng.

⁴⁷ Kaade nguvum nə wur kələng nə, a Jesu ngu Nazaret, be wur yaa dʒeep doo shibal nənee, <<Jesu, Làa Devit, a naajeel fen!>>

⁴⁸ Gurum mo des mo gwak wur, bə mo sat nwur dok kətək. Dang be wur waa sət dʒeep doo balbal nənee, <<Làa Devit, a naajeel fen.>>

⁴⁹ Jesu dar, be wur sat mmo nənee, <<Wu pet wur shin ji.>> Dangbe mo pet nguvum nə, mo sat nwur nənee, <<Taji kəarmuut yaa gha kas. A yool, Jesu kə pet gha.>>

⁵⁰ Nguvum nə wur vwet mbiisəp wur, be wur sham yool wuret, dəm pee Jesu de.

⁵¹ Jesu tal pə wur nənee, <<Aa rəbet kə nghan cìn a me nghan ye?>> Nguvum nə wur lap nənee, <<Ngukám, a le kə yit fen mo naapee.>>

⁵² Jesu sat nwur nənee, <<To yit fwaa mo naapee đak, mbəde waa shinzeen nnə an mbar gha.>> Abet-abet, be yit wur nə mo naapee. Be wur dəm ndang Jesu, kə wur shin dedes nNaan.

11

Jesu Del nDəən Jerusalem Kaa Mishkoom Dədes Sə

¹ Kaade mo jì wul kus kə Jerusalem, be mo jì wul mBetfaji, kə Betani mə Jwakpaat. Be Jesu lep jelep fir mo vəl.

² Wur sat mmo nənee, <<Wur dəm ndəən laayil de nə a kyeen fuu sə. Katdang wu wul, be abet, wun nkat mee làa jaaki de a didiin, de baa mee

gurum kə cam lang nkaa nə kas. Be wur shang wur jì kə nə mpesi.

³ Katdang mee gurum tal pə wun nənee, <A me le dang wuu shang jaaki nə yi?> Be wur sat nə, a Daa wur kə rəbet nə. Abwoon be wu mbaa lep nə shi jì abet.> >>

⁴ Mo dəm kat làa jaaki nə a dīdiin mpolu kus kə pwoo ar. Kaade mo yaa shang nə,

⁵ be nen de moo dar de a pee nə, mo sat nənee, <<A me le dang wuu shang làa jaaki nə yi?>>

⁶ Be jeplep nə mo lap nciit kə mbii de Jesu sat mmo. Dangbe nenjaaki nə mo yit mmo dəm de kə nə.

⁷ Kaade jeplep nə mo jì kə làa jaaki nə Jesu, be mo le nlər fur mo nkaa jaaki nə, be Jesu lang nkaa nə.

⁸ Gurum mo des mo paa ar nə shi nlər fur mo, bə pak mo saa kom kəkar mbut mmaar mo, mo paa ar nə shi-shik zak.

⁹ Nen de mo akyeen, kə de mon mbwoon Jesu, mo d̄yeep doo fur mo sat nənee, <<Hosana! Daa le deret nkaa gwar dewur jì ndəən səm Daa!

¹⁰ Naan le deret nkaa mulki de mu puun fun Devit nə, nii jì wul. Hosana Naan ndəən mulki fin.>>

¹¹ Kaade Jesu del ndəən Jerusalem, be wur del ndəən Lu Naan dedes nə. Be wur naa mbii mo de ndəən Lu Naan nə jir. Kaade kansəən kə ten cìn, be wur put dəm nBetani ashak kə jeplep wur de kaapaat baavəl sə mo.

*Jesu Le Door nKaa
Tingkeen Be Nə Fii*

¹² Dadaar nə, be kaadi mo kə yool yit Betani nə, be neenlāa nJesu.

¹³ Kaade wur naa mee tängkyeen kə dee jong, de nə ləhət kə kom zam, be wur dām mbe naa tängkyeen nə, kyet nii mee lāa mo wa, dangbə wur kat nii ləhət aa kompee bejee dak, mbəde baa a tar lāa mə keen nə kas.

¹⁴ Jesu sat ntängkyeen nə nənee, <<Taji mee gurum kudi kə se lāa kyeen mbut wii zak kas.>> Jeplep wur mo kələng pwoo dewur sat ntängkyeen nə.

Jesu Del nDəən Lu Naan Dədes

¹⁵ Kaade mo ji wul nJerusalem. Be Jesu del ndəən Lu Naan dədes, wur yaa ceen nenwer mo, kə nenseet mbii mo ndəən Lu Naan dədes nə. Wur bərep teebul mə nen pəring shool mo, kə mbii tong mə nensərep mbul mo.

¹⁶ Baa wur yit kə mee gurum mang mee mbii ji del seet kənə afur ndəən lu Naan nə kas zak.

¹⁷ Wur kām ngurum nə mo nənee, <<Nə a rəran ndəən bəət haal Naan nənee, <Mon mpet lu fen a lu dangnaan (leshap kə Naan) mbe gurum de mo ndəən yil nə jir,> amma wun kə ciir kə ni, kə nə dee a gwoot mu nwat mo.>>

¹⁸ Kaade pris denan mo, kə nenkām Wàar Mosis mo kələng pwoo mənə, be mo tang ar de mon ntu Jesu de. Amma mo kəər wur, mbəde kām wur nə aapwoo nduu gurum nə mo jir.

¹⁹ Kaade kansəən cìn, be Jesu kə jeplep fir mo, mo pwat yit yilkaam nə.

Be Kam nKaa Fii Kə Tängkyeen

²⁰ Daðar mbít, be kaadfi mo a ar ðel, be mo taa naa tängkyeen nə kə fii sham put jir.

²¹ Kaade Pita panpwoo ðe doon Jesu sat ntängkyeen nə, be wur sat nJesu nənee, <<Ngukám, a naa tängkyeen ðe doon a le door sí, nə kə fii jee.>>

²² Jesu sat mmo nənee, <<Wu shinzeen nNaan.

²³ Be azeen-nzeen kən sat nwun nə, koo a gwar ðedangyi dewur sat njwak ðesə nənee, <A yool a sham a taa ndəən am kuur sə.> Katðang baa gwar nə sat pwoo mənə a shi pətuup vəl kas, amma gwar nə shinzeen nə, mbii dewur sat nən ncìn, be nən ncìn.

²⁴ A mpeemənə, be wen sat nwun nə, koo mbii ðedangyi ðe wu cìn ðangnaan (leshap kə Naan) mbe nə, ðang wur shinzeen nə, wuu ten wur lap mbii dewur ðang nə, be Naan wur nshin nwun.

²⁵ Kə koo a pərangye ðe wu yaa chìn ðangnaan (leshap kə Naan), be wur fwo shikbish ðe gurum mo cìn nwun, mbəkə Naan puun fuu ðe adeng wur fwo shikbish fuu mo ðe nwun zak.

²⁶ Mbedfi katðang baa wur fwo shikbish ðe gurum mo cìn nwun kas, be baa Naan puun fuu ðe adeng wur nfwo shikbish fuu mo wun kas zak.

Mo Cìn Tal nKaa mBal Mulki Kə Jesu

²⁷ Mo waaji nJerusalem, be kaadfi Jesu nkaa mwaan ndəən Lu Naan dədes, be pris ðenan mo, kə nenkám Wàar Mosis mo, kə nennan-nan mo, mo jì pee wur ði.

²⁸ Be mo tal pə wur nənee, <<Waa aa cìn mbii ðesə mo a shi iiko ðedangyii? A wii shin iiko ðesə nwaa yi?>>

²⁹ Jesu lap mmo nānee, <<Wen kən rəbet tal mee mbii pə wun de zak. Katdang wu lap nghan, be an nsat nwun iiko de nghan kən cìn mbii desə mo shi shik zak.

³⁰ Kyet gyet a Naan lep Joon mbəkə wu jì cìn baptisma de ngurum mo aa? Aa koo gyet a gurum mo lep wu yi? Wu lap nghan.>>

³¹ Mo beet bwet nshak nānee, <<Katdang mu sat nə, Gyet a Naan lep wur shin ji, be wur nsat nānee, <A me le dang baa gyet wu shinzeen nwur kas ye?>

³² Dangbe katdang mu sat nə, gyet a gurum lep Joon jì, be gurum nə mon nlangtuup.>> Moo kəər gurum mo, mbəde gurum nə mo jir moo le Joon a ngusatpwoo Naan.

³³ Dangbe mo lap nJesu nānee, <<Baa mu man kas.>> Jesu sat mmo nānee, <<Katdang nə aasə, be baa wen nsat nwun gwar de shin iiko nghan, mbe cìn mbii aapwoo nə mo kas zak.>>

12

Səmpwoo nKaa Mee Nennaa Bong Mo

¹ Jesu doom sat pwoo ngurum mo shi səmpwoo mo nānee, <<Gyet mee ngulu wur kop anab mo mbong wur, be wur neer nə shi kok, wur bwan mee tuun mbe dwat làa təng anab nə, kəzak, wur dyik mee dengpee mbe naa anab nə. Dangbe wur yit mar nə nsar mee kə nennaa mar mo, mbəkə mo naa bong nə de nwur. Abwoon mənə, be wur yool dəm mmee yil.

² Kaade tar nung làa anab nə wul, be wur lep mee kərem nwur dəm pee nennaa maar anab nə

mo de, mbəkə kərem lap pak làa anab nə dəm kə nə de nwur.

³ Dangbe nennaa maar anab nə mo yaa kərem ni, mo nəram wur, be mo ceen wur baa shi sar de nfi.

⁴ Ngulu nə wur waa baa lep mee kərem shiin dəm pee mo de zak. Be mo nas wur nkáa, kə mo shínjeel nkərem mənə zak.

⁵ Abwoon mənə, be ngulu nə wu waa baa lep mee kərem dəm pee nennaa mar nə mo zak, be mo yaa kərem mənə tu, kə moo naa ncìn mpak kərem nə mo aasə zak, har mo nəram pak mo, kə mo twe pak mo.

⁶ Ngulu nə wur dee de kə memee məndong, de mənə a làa wur dewur nwal nlàa nə zam. Be wur lep làa nə dəm pee nennaa bong nə mo de, abwoon kə kərem nə mo jir. Ngulu nə wur pan nənee, <Nentap maar nə mon naa dedes kə làa fin.>

⁷ Dangbe nennaa maar nə mo sat nshak nənee, <wu naa a làa de mənən nyool ghər kop puun nə ndesi, wu jì mmun, kə mə tu wur, mbəkə kop nə dee de a munu.>

⁸ Dangbe mo yaa làa nə tu, be mo vwet kúm nə shin ciir mbwoon kok maar nə.

⁹ Wur pan nə, ngumaar nə wur ncìn a me kə nennaa maar desə nə mo ye? Wun nji twe nennaa mar desə nə mo, mbəkə wur le mee nennaa mar deci mo fi.

¹⁰ Baa wuu cam tang pwoo de mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan sə kas me? De nə sat nənee, <<nGhək de nen dyiklu mo cii nə, <<Be a nə dee a dedes ndəən kwang lu nə.

¹¹ Desə nə a đak de Daa wur kə ten cìn; <<Nə a

mbii aapwoo pee mun di!> >>

¹² Nennan mə nen Yahudi mo yappee mbe yaa Jesu, mbəde mo man nə, wur sat səmpwoo desə nə a nkaa mo, dangbə baa mo mak yaa wur kas, mbəde mo kəər duu gurum nə mo. Mbəmənə, be mo yool yit wur de, be mo dəm ntul.

*Gurum Mo Cìn Tal
nKaa Kwatwap nSiza*

¹³ Dangbe nen Farisi mo kə nen nHerot mo lep pak nen fur mo shindəm pee Jesu de, mbəkə mo kat mee mbii de mon nyaa wur di ndəən pwoo dewur sat mo.

¹⁴ Kaade mo jì, be mo sat nJesu nənnee, <<Ngukám, mu man nə, gha a nguzeen, baa waa kə kak mee gurum kas, dang baa waa kə shangyit mmee gurum kas zak, dangbə gha aa kám ar Naan ngurum mo azeen-nzeen. Kyet nən ndere kə mu kwatwap Siza, mishkoom dedes mu nen Rom mo aa, koo mu nook kwat nə yi?>>

¹⁵ Dangbe mbəde Jesu man pan debish mə pətuup fur mo, be wur lap mmo nənnee, <<A me le dangbe wuu kam nghan yi? Wu jì kə mee shool zinariya nə nghan naa.>>

¹⁶ Be mo jì kə memee nwur. Be Jesu tal pə mo nənnee, <<A mə riin mukáa, kə səm mu we, a rəran nkaa shool nə yi?>> Mo lap nənnee, <<A mə Siza mishkoom nRom.>>

¹⁷ Jesu sat mmo nənnee, <<Wu shin nSiza mbii de mo a mə Siza, kə wu shin Naan mbii de mo a mə Naan zak.>> Nə aapwoo mmo zam mbe mbii dewur sat nə.

Talpwoo nKaa Yool A Peemúut

18 Pak nen Saddusi mo, nen de moo sat nə, baa mee yool a peemúut de kas, mo jì pee Jesu de, be mo tal pə wur nənee,

19 <<Ngukám, Mosis kə ran mmun nə, katdang mee gurum muut seet yit mat wur dí, de baa war làa-làa nwur kas, be nnə mee dyemnəən wur lap matkaa nə, mbəkə wur làa-làa mo de ndyemnəən fin de wu kə ten muut nə.

20 Gyet mee dyemnəənshak mo de pwovəl. Gwar denshee nə wur lapmat, be wur muut ndin nlàa mee làa.

21 Be dyemnəən fin devəl nə wur lap matkaa nə, be baa wur làa mee làa kas, dang wur jì muut. Gwar dekun nə wur waa lap matkaa nə war zak.

22 Dang mo pwovəl, mo lapmat nə war, bə mo jì murəp jir, be baa memee yit mee làa dee de kas. Kyes nə, be mat nə war yool muut abwoon kə mo nə jir zak.

23 To, katdang parpuus yool a peemúut, be war kə ndee a mat we ndəən mo pwovəl sə ye? Mbedi mo jir, mo kə lap war mmat.>>

24 Jesu sat mmo nənee, <<Wun wuu del dikə, mbəde baa wu man mbii de mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan kas, kə baa wu man dedes Naan kas zak.

25 Mbedi parpuus de nen nə mon nyool a peemúut, be mon ndee a kaa nenlep Naan de adeng mo sə. Baa mee lapmat, koo dəmdyik de kas.

26 Pwoo nkaa yool a peemúut mə nen de mo kə ten murəp mo, be baa wuu kam tang pwoo de mo kə ten ran nə ndəən bəət haal Mosis kas aa? Mbii de Naan sat nwur ndəən làa ləət de nə lapwus sí

nə, <Wen a Naan kə Abraham, kə Naan Aizik, kə Naan kə Jekop.>

²⁷ Baa wur a Naan mu nenmuut mo kas, amma a mə nen de mmeen mo. (Desə nə kám nə koo de mo kə ten murap be mo de kə seen pee Naan.) Wun wu del dikə bish-bish hakyeng!>>

Wàar Dədes Met Jir

²⁸ Mee gwar mbut nenkám Wàar Mosis mo, wur jì kələng mo nkaa beetshik nə, be wur kələng Jesu tap lappwoo nə nen Saddusi mo rəret. Be wur tal pə Jesu nənee, <<A Wàar dedang a dedes met jir ndəən Wàar nə mo yi?>>

²⁹ Jesu lap nwur nənee, <<A Wàar dedes met nə ndesi, <Wun nen Isreil mo, wur kələng. Daa Naan fun, a wur a Daa məndong bejee.

³⁰ A wal nDaa Naan fwaa shi pətuup fwaa jir, shi seen fwaa jir, kə shi pan fwaa jir, kə shibal fwaa jir.>

³¹ De vəl nə a kaa mənə sə zak nənee, <A wal ngənanang fwaa kaa sak fwaa sə.> Baa mee Wàar de waa des met de vəl sə mo kas.>>

³² Ngukám Wàar Mosis nə wur sat nJesu nənee, <<Azeen Ngukám, a sat a rəret. Daa Naan wur a məndong bejee dak, baa memee de kas, see a wur mbəshin.

³³ Kə nə a təng kə gurum nwal nwur shi pətuup fin jir, kə shi pan fin jir, kə shibal fin jir, kə gurum nwal ngənəən fin kaa shin fin sə zak. Wàar de vəl sə mo ret met nlong de gurum moo shin mbe wus mbiizuum, kə koor mbiizuum de gurum moo shin mon nNaan jir.>>

³⁴ Kaade Jesu kələng gwar nə tap lappwoo nə rəret, be wur sat ngwar nə nənee, <<Baa waa jong

kə mulki Naan kas.>> Abwoon desə be baa mee gurum mak katbal mputuup mbe tal mee pwoo de pə Jesu zak kas.

Kristi Wur A Làa Kə Weyii?

³⁵ Kaade Jesu nkaa kam-kam ngurum mo ndəən Lu Naan dades, be wur tal pə mo nənee, <<A me le dangbe nenkám Wàar Mosis moo sat nə, <Kristi wur a làa Devit ye?>

³⁶ Mbedi Riin Naan nə le kə Devit shikáa fin wu sat nənee,
<Daa wu sat nDaa fen nə,
A tong nsarse fen.

Har pardi wen le shaarlek fwaa mo
tong nder shii fwaa.>

³⁷ Devit pet Kristi a Daa fin, be cirang dang Kristi wu waa ciir dee a Làa Devit zak ye?>> Duu gurum nə mo kələng wur shi retnyit.

Tap Kə Kam Nə

Kam Waar Mosis

³⁸ nDəən kám Jesu, be wur sat ngurum nə mo nənee, <<Wu tap kə kam nenkám Wàar Mosis mo. Mo a nen de moo jwal nlər дешwal-shwal mo, kə moo mwaan mbəkə gurum mo naa mo di. Moo rəbet kə gurum mo tok kə mo ndəən lutuk.

³⁹ Kə moo rəbet peetong mə nennan-nan mo ndəən lu Naan mo, kə moo rəbet peetong deret met jir mo a pee serəbet mo.

⁴⁰ A moo yak matkaa mo kə lee fur mo, kə moo dangnaan (leshap kə Naan) дешwal-shwal mo shi nyang zak, mbəkə gurum mo kwoop mo di. Mbee mbii debish de moo cìn desə mo, be Naan wur ncin kwat дешwal mo des hakyeng.>>

Mee Matkaa Bwet mBiizuum

⁴¹ Kaade Jesu tong a kyeen, kus kə pee bwet shool mbiizuum mə Lu Naan dedes nə, be wur naa kaadi gurum moo bwet shool mbiizuum fur mo de ndəən nə. Pak nenlong mo des mo bwet shool des ndəən nə.

⁴² Be mee matkaa de war a matjeel waa jì bwet rep anini mo vəl de ndəən nə zak.

⁴³ Jesu pərep jeplep wur nə mo jì ashak, be wur sat mmo nənee, <<Azeen kən sat nwun, mbii de matkaa dejeel desə waa bwet ndəən kwati mə bwet mbiizuum nə, nə met mə koor gurum nə mo jir.

⁴⁴ Mbedi nen desə mo jir, mo bwet mbiizuum nə a mbut ndes mə long de mo kəni, dangbə war ndəən jeel war, be war səhət bwet a kyes kə mbii de war kə nə.>>

13

Jesu Satpwoo nKaa Jeel Denshee Jì Mo

¹ Kaade Jesu a ar put ndəən Lu Naan dedes nə, be memee mbut jeplep nwur mo sat nənee, <<Koi, Ngukám, a naa lu deret de mo tap dyik mo shi nghək denan-nan sə mo.>>

² Jesu lap nənee, <<Aa naa a lu de mo dyik mo nan-nan shi nghək sə mo aa? Baa mon nyit mee nghək tong nkaa nghək mpee desə kas, amma mon nshirip mo jir.>>

³ Kaade Jesu tong nkaa Jwakpaat de nii naa shak kə Lu Naan dedes, be Pita, kə Jemis, kə Joon, kə Andru, mo jì tal pə wur a səsok, mo sat nwur nənee,

⁴ <<A sat mmun, mbii desə mon yool cìn a pərangyi? Kə mun nnaa a mbii aapwoo dedang, katdang mbii desə mo doom gam yi?>>

⁵ Jesu doom sat mmo nənee, <<Wu tap, taji mee gurum ngwam wun kas.

⁶ Mbedi gurum mo des mon nji ndəən səm fen, kə mo sat nə, wudun a wen, dangbe mon ngwam gurum mo des.

⁷ Katdang be wu kələng pwoo nkaa lek mo, kə pwoo kyetwa nkaa lek mo, be taji kəərmuut yaa wun kas, mbəde nə atəng mbii desə mon nyool cìn akudang, be parkyes yil nii kudi kə jì.

⁸ Pak yil mon nyool lek nkaa pak yil mo, kə mee mulki mon nyool lek nkaa mee mulki decì mo. Yil nən ntungpee des-des shipee-shipee, neen nən ntaa, ndəən yil nə mo. Dangbe mbii desə mo jir a shee kə jeel, kaadi aak kə shee se mat sə.

⁹ <<Dangbe wu tap kə káa fuu, mbəde gurum mon nyool sərep wun nsar kə nentokɔyeel mo, kə mon nnəram wun ndəən lu Naan mo. Mon ndəm kə wun ntoom gofna, kə mishkoom mo, mbe səm fen. Desə nən nle kə wun katpee satpwoo deret nə de ntoom mo.

¹⁰ Dangbe akudang kyes kə yil nii jì, be təng see mo shee satpwoo Naan deret sə ngurum mo jir ndəən yil nə akudang.

¹¹ Katdang be mo yak wun, kə mo dəm kə wun nludyeel be taji wu an suk mbe mbii de wun nsat kas. Mbedi a Riin Naan wur nkám wun mbii de wun nsat mo. Mbedi baa a wun nkaa satpwoo nə kas, amma a Riin Naan wur nkaa satpwoo nə.

¹² Dyemnəənshak mon nsərep shak har mpee muut, bə puun wur nseet làa fin zak. Jep mon

nyool lek kə puun fur mo, kə nəən wu mo, be mon nle kə mo twe mo.

¹³ Gurum mon ncii wun jir, mbe sām fen. Dangbe gwar de wu gung har peekyes nə, be a wur nkat bam.>>

Jeel denaat

¹⁴ <<Dangbe katdang wu naa mbii debish, de nii watpee dee buu, nii dar a peedi baa nə ret kə nə dar de kas. (Ngwar dewur tang pwoo desə ni, be nə ret kə wu manshii nə). Be nenyil de mo ndəən Judiya, mo swe dām mbut jwak mo.

¹⁵ Ngwar dewur nkaa deng lu, be taji wu sham del ndəən lu nə, mbe mang lée fin mo kas.

¹⁶ Kə gwar dewur a peemaar a yil, be taji wu waa baa ntul mbə mang mbiisəp fin kas.

¹⁷ Amma jeel nən nsəət naat nkaa mat aak mo, kə mat de mon nkaa shin wur njep mo ndəən teer mənə mo.

¹⁸ Wu cìn dangnaan (leshap kə Naan) nNaan, mbəkə taji mbii desə mo cìn a ntarkut kas.

¹⁹ Mbedi jeel dedes nən njì taa nkaa gurum mo ndəən teer mənə mo, de baa mo kə cam naa nə kas, pəgyet Naan shee leyil nə de, har cicinsi, kə baa gurum mon mbaa naajeel mənə de zak kas har ngaa-ngaa.

²⁰ Katdang de baa Daa Naan wur baa kə pak teer nə mo kas, be baa de mee gurum mmak kat bar kas, amma a mbe sām kə nen debəbələp nə mo, be Naan wur baa kə pak teer nə mo.

²¹ <<Katkang mee gurum sat nwun nənee, <Wu naa, Kristi wu mpesi.> Koo dang nnə, <wu naa, wur akyeen sí!> Be taji wu shinzeen mpwoo mənə kas.

²² Mbēdi nen de mon ncìn dūng, nnə wudun a Kristi, kə nen de mo lesut a kaa nensatpwoo Naan mo sə, dāngbə mo a nendung mo, mon nji put des. Mon ncìn mbii aapwoo mo des, kə mbii lukshik mo zak. Mbeekə katdang nə mak cìn, be mo ngwam nen de Naan wu kə ten bələp mo.

²³ Amma wu tap kə kaa fuu mo. Wen kən satpwoo desə mo nwun nshee akudang pee nii wul.>>

Baaji Kə Laa Gurum

²⁴ <<Abwoon kə jeel mənə mo, be puus nən ncəər dee a peenkoo, kə baa tar nən mbangpee kas, ndəən teer mənə mo.

²⁵ Kə zar de adeng mon mbeer sham nyil, kə iiko de mo adeng mon ntungpee zak.

²⁶ Dangbe gurum mon naa Lāa Gurum, wur sham put ndəən nluu de adeng, shi iiko kə Dehai, kə bal dədes.

²⁷ Be wur nlep nenlep Naan mo, mbəkə mo dām kok nen dewur kə ten bələp mo kuur ashak, ndəən kwang de feer mə yil nə. Yaa mpeedar kə yil nə jir, be dām wul mpeedar kə deng nə.>>

mBiiKám nKaa Təngkyeen

²⁸ <<Wu yit kə təngkyeen nə dee a mbiikám pee wun di. Katdang song təngkyeen nə mo doom put kə kompee depoo, be wu man nə, tarlok nə kus mmənə.

²⁹ Aasə zak, katdang wu naa mbii desə mo cìn jir, be wu man nə, wen kən jì wul kus-kus mmənə.

³⁰ Azeen nzeen kən sat nwun nə, Baa gurum de yaksə mon mmurep jir kas, nə atəng mbii desə mo gam jir akudang.

³¹ Deng kə yil mon ndel dəm weet, dangbə baa pwoo fen mmak cam del dəm kas.>>

*Baa Mee Gurum Man
Puus Baa Ji Kə Jesu Kas*

³² <<Baa mee gurum mak man puus mənə, kə pee nə kas, koo a nenlep Naan de adeng mo, kə koo a Lāa nə shikāa fin, be baa wur man kas, amma see a puun bejee dak.

³³ Wu tap kə kāa fuu mo, kə wu tong shi gongpee, mbəde baa wu man pardī pee nən nwul de kas.

³⁴ Katdang pee nə wul, be nən ndee a kaa mee gurum de wu yool mbe dəm mwaan jong-jong sə. Akudang wur yool yit tul nə, be wu le nə nsar kə kərem fin mo, wu shwap dak nkərem fin nə mo jir, shiməndong-shiməndong. Wur sat ngutap kə shiyeepkəpang mə tul nə nənnee, <A tong shi gongpee rəret.>

³⁵ Mbəmənə, wu tong shi gongpee, mbəde baa wu man parpuus de ngulu nə wu mbaaji wul de kas. Meebe wu mbaaji nkansəən, koo a nnaar mpar, koo a nciit kə pəbit, koo a mbīt.

³⁶ Mbəkə taji wur mbaaji nwun ndi mman, dangbe wur kat wu dee nsaam kas.

³⁷ Mbii de wen sat nwun, be an kən sat a ngurum mo jir mmənə nə, wu tong shi gongpee.>>

14

Nennan-nan Mo Bwolphwoo Be Tu Jesu

¹ Dee teer mo de vəl, kə mo cìn retnyit mə Candel di, kə mu retnyit mə gəəl aas de baa nə kə yist kas. Be pris denan mo, kə nenkám Wàar Mosis mo, mo tang ar de mon nyaa Jesu de shi seen, mbəkə mo tu wur di.

² Dangbe mo waa sat nənee, <<Baa mun nyaa wur a ndəən teer mə retnyit sə kas, mbəkə taji gurum nə mo yool lek nkaa mun.>>

Mee Mat Pwes Káa nJesu Shi mWoor

³ Kaade Jesu nyil mBetani, ndəən lu kə Siman nguloom, be wur nkaa se mbiise. Be mee mat war jì kə tuut mwoor de nə kə toos shangshang de moo pet nə a nard, de nə kərim zam. Be war tep took kə tuut nə, mbəkə war doo mwoor nən nJesu nkáa.

⁴ Amma nə láa mpak gurum de mo de mbut, har mo satpwoo kə shak nənee, <<A me le dangbe moo təkook kə mwoor desə aasə yi?

⁵ De nə ret kə mo seet kə mwoor desə nə nkaa shooll zinariya de nə met kambil kun, mbəkə mo shin shooll nə de nenjeel mo.>> Pak gurum nə mo gwak mat nə war, shi tuup.

⁶ Amma Jesu sat mmo nənee, <<Wu yit war di. A me le dang wuu daampee nwar yi? War cìn a đak deret nghan hakyeng.

⁷ Wun di ashak kə nenjeel mo shidaar-shidaar, mpeemənə be koo a par dedangyi de wuu rəbet, be wun mmak cìn deret mmo. Amma baa wun nkat nghan ashak kə wun shidaar-shidaar kas.

⁸ War kə cìn mbii de waa mak cìn nə. Mwoor de waa kə doo nkaa fwoshik fen sə, war cìn mənə a mbe dak san fen mbe wum.

⁹ Azeen kən sat nwun nə, koo a pee dedangyi ndəən yil desə jir, de mon nsatpwoo deret desə ni, be mbii de mat desə war cìn nghan, be mon nkəə sat nə mbe pan war.>>

Judas Iskariyot Lap II mBe Seet Kə Jesu

¹⁰ Judas Iskariyot, dewur a memee ndəən jeplep Jesu de kaapaat baavəl sə mo, Wur dām pee pris denan-nan mo di, mbəkə wur seet kə Jesu de ndəən sar mo.

¹¹ Kaade mo kələng pwoo mənə, be nə ret mon nyit zam, har mo tuweerpwoo nə, mon nshin shool nwur. Yaa mparməni, be Judas Iskariyot naa nyap ar dewur nseet kə Jesu di mo.

Jesu Se mBiise Retnyit Mə Candel

¹² Parpuus denshee de mə gəl aas de baa nə kə yist kas, de nə a puus de moo fet tām mo, mbə mbiise mə retnyit mə Candel nə. Be jeplep kə Jesu mo tal pə wur nənee, <<Aa rəbet kə mu dām mu dak peese mbiise mə Candel nə nghan a nneyi?>>

¹³ Jesu lep memee mo vəl ndəən jeplep fin mo, wu sat mmo nənee, <<Wu del ndəən yilkaam ni, be wun nkat kə mee gurum dewur kə tuul am nkāa, be wu dām ndang wur,

¹⁴ har ndəən lu dewur ndām del de. Be wu tal pə ngulu nə nənee, <Ngukám wur sat nnə, luməzep de wen nse mbiise Tong Ashak mu Candel ashak kə jeplep fen mo, nə a nneyi?>

15 Ngulu nə wur nkám mee ludeng dedes nwun, de mo kə dakle. Be wu dak mbiise nə mmun, nlu mənɪ.>>

16 Jεplep de vəl nə mo yool dām del ndəən yilkaamnə, be mo kat nə a kaadi Jesu wu sat mmo sə, be mo dak mbiise Tong Ashak mə Candel nə nlu ni.

17 Kaade kansəən cìn, be Jesu jì ashak kə jεplep de kaapaat baavəl nə mo.

18 Mon nkaa se mbiise nə, be Jesu sat mmo nənee, <<Azeen-nzeen, kən sat nwun, memee ndəən wun wu nseet kə an. A gwar de mun nkaa sese ashak kə wur yaksə.>>

19 Pwoo de Jesu sat, nə wət pətuup mmo zam, be mo doom tal pə wur shiməndong-shiməndong nənee, <<Daa a an aa?>>

20 Wur sat mmo nənee, <<A memee ndəən wun de kaapaat baavəl sə mo. A gwar dewur sham kə gəəl aas nsar mbə lep mpuk ndaa kə an.

21 Mbedi Laa Gurum, wur mmuut a kaadi mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan nkaa wur sə. Amma jeel nən ntaa nkaa gwar dewur seet kə Laa Gurum. Ngyal desi be, Di mon nnook làa gwar mənɪ, be dī nə ret met nwur.>>

Shee Se Tong Ashak Mə Daa

22 Kaade mo nkaa sese nə, be Jesu mang gəəl aas, be wur cìn dangnaan (leshap kə Naan) mə pəlang Naan nkaa nə, be wur yilang nə, be wur shin njeplep fin mo. Wur sat mmo nənee, <<Wu lap, desə nə a fwoshik fen.>>

23 Wur mang mee laadaa zak, be wu cìn dangnaan (leshap kə Naan) mə pəlang Naan nkaa

nə, be wur shin mmo. Be mo jir mo shwaa ndəən nə.

²⁴ Be wur sat mmo nənee, <<Desə nə a toom fen de nə dee a gam mə tuweerpwoo depoo shi toom mə Naan, de nə yaa dak mbe toom fen de mon mbeer nə mbe gurum mo des.

²⁵ Azeen-nzeen, kən sat nwun nə, baa an mbaa shwaa am anab di kas, see parđi an nshwaa am anab depoo nə ndəən mulki Naan.>>

²⁶ Kaade mo cìn kook, be mo pwat dəm a Jwakpaat.

*Pita Wu nYool Cípwoo
nNə, Baa Di Man Jesu Kas*

²⁷ Jesu sat mmo nənee, <<Wun jir wun nshwe wu yit nghan di, mbəde mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan nənee,

<Wen ntu
ngukiyeer təm nə mo,
be təm nə mon
ntiit shini-shini.>

²⁸ Amma abwoon de Naan wur baa yool kə an a peemúut, be an ndəm nwun akyeen nyil nGalili.>>

²⁹ Pita sat nJesu nənee, <<Koo de mo jir, mo shwe yit gha de, be baa wen cam yit waa kas.>>

³⁰ Jesu sat mPita nənee, <<Azeen-nzeen kən sat gha nə, mpar cicinsi, akudang deel taadoo yit vəl, be waa nciipwoo yit kun nə, baa waa man an kas.>>

³¹ Amma Pita lappwoo nJesu shibal hakyeng nənee, <<Koo dangde nə atəng kə wen muut ashak kə gha, be baa wen cam cípwoo kas.>> Be koor jeplep Jesu nə mo sat aasə *zak.

* 14:31 14.31

*Jesu Cìn Dangnaan
nDān Maar nGetsamani*

³² Mo jì wul mee peedi moo pet nə a Getsamani, be Jesu sat njeplep fin mo nənee, <<Wu tong mpeesə, aku nghan cìn dangnaan (leshap kə Naan) di.>>

³³ Be Jesu dām ashak kə Pita, kə Jemis, kə Joon. Pətuup fin nə wat, nə daampee nwur zam hakyeng.

³⁴ Wur sat mmo nənee, <<Pətuup fen nə wat zam, har kaa nən ntətu nghan sə. Wu tong mpeesə, kə wur gongpee de.>>

³⁵ Wur gyes dām de akyeen lee, be wur dām kurum nyil, wur cìn dangnaan (leshap kə Naan) nənee, <<Puun fen, katdang de nə mak cìn, be taji wen shwaajeel desə nə kas.>>

³⁶ Kə wur sat nənee, <<Daa, puun fen, waa mak cìn mbii mo jir, be a baa kə kap mə jeel desə aku pee nghan de. Baa a kaadi wen kən rəbet sə kas, amma see a kaadi waa aa rəbet sə.>>

³⁷ Wur waa dām pee jeplep fin dekun nə mo de, be wur kat mo nkaa saam. Be wur sat mPita nənee, <<Simon waa a nkaa saam wo? Tan, baa a mak gongpee mbe awa məndong kas aa?

³⁸ Wu tong shi gongpee, kə wu cìn dangnaan (leshap kə Naan), mbəkə taji wu del mbut jwaan kas. Riin nə rəbet dak, amma nan nə cii, mbəde baa nə bal kas.>>

³⁹ Jesu waa dām de, a pee dangnaan (leshap kə Naan) nə, be wur waa baa cìn dangnaan (leshap kə Naan) a kaadi wur cìn nshee sə zak.

⁴⁰ Wur waa baaji kat jeplep dekun nə mo de nsaam zak, mbəde yit fur mo toon kə nsaam. Baa

mo man mbii de mon nlap nwur kas.

⁴¹ Kaade wur waa waaji pee jeplep nə mo de yit dekun, be wur sat mmo nə, <<Har yaksə, be wun de nkaa saam kə nookdi aa? Nə mak kəsə, pee nə kə wul. Mo kə seet kə Laa Gurum nsar nenshikbish mo.

⁴² Wu yool mmun seet. Wu naa gwar dewur seet kə an wur kə jì wul.>>

Mo Yaa Jesu

⁴³ Kaade Jesu kudi nkaa leshap mənì, be Judas Iskariyot, dewur a memee ndəən jeplep Jesu de kaapaat baavəl sə mo, wur jì wul ashak kə duu gurum mo des ndang wur. Gurum nə mo kə kwai mo, kə kam mo. A pris denan-nan mo, kə nenkám Wàar Mosis mo, kə nennan-nan mo, a mo lep gurum nə mo.

⁴⁴ Gwar dewur seet kə Jesu nə, wur kə ten cìn mee be naa man (alaama) mmo nənee, <<Ngwar de wen tok kə wur, dang wen tung wur shi məshpwoo, be a gwar nə mmənə. Be wu yaa wur rəret, wu dəm kə wur.>>

⁴⁵ Kaade Judas jì, be wur dəm pee Jesu de abet, kə wur sat nənee, <<Ngukám.>> Be wur tok kə Jesu, dangbe wur tung Jesu shi məshpwoo zak.

⁴⁶ Dangbe mo jì yaa Jesu.

⁴⁷ Amma memee ndəən nen de moo dar de mpee nə, wur shang kwai fin, be wur can kom kə kərem mə pris dedes met jir nə vwet nyil.

⁴⁸ Jesu sat nduu kə gurum nə mo nə, <<Wun, wu pwat wur jì kə kwai mo, kə duul mo, mbəkə wu yaa wen de, kaa wen a mee kus wat sə aa?

⁴⁹ Shidaar-shidaar be an de ashak kə wun, kə an kən kám nwun ndəən Lu Naan dədəs, be baa

wu yaa an kas. Amma mbii desə mo cìn aasə jir, a mbəkə pwoo de mo kə ten ran mo ndəən bəət haal Naan mo gam de.>>

⁵⁰ Jeplep wur mo jir, mo yool shwe yit wur de.

⁵¹ Mee dyem zəlang wur di, dewur sup a mee fuwaat nkaa shin bejee, wur dām ndang Jesu, kaadi mo yaa wur,

⁵² be wur su dām ngum, wur yit fuwaat nə mmo.

Jesu nToom Nenbeetpwoo Mo

⁵³ Mo dām kə Jesu ntul kə pris dedes met jir nə, a peedi pris denan-nan mo, kə nennan-nan mo, kə nenkām Wàar Mosis moo kuur de ashak.

⁵⁴ Pita tap dām ndang Jesu abwoon jong-jong, har ntul kə pris dedes met jir nə, be wur del tong ashak kə nentappee mo, kə wur kə kələng wong wus de.

⁵⁵ Pris denan-nan nə mo, kə kuur nennan-nan nə mo jir, mo tang mbii de mon cìn langtəng mə đung mo nkaa wur, mbəkə mo katpee tu Jesu de, amma baa mo kat kas.

⁵⁶ Koo di gurum mo des mo jì kə langtəng mə đung mo nkaa Jesu, be baa mbii de mo sat nkaa Jesu nə mo yakshak kas.

⁵⁷ Pak gurum mo yool dar atəng, kə mo sat mbii de mə đung nkaa Jesu nənee,

⁵⁸ <<Mu kələng wur sat nənee, <wudin nshirip Lu Naan dedes sə, de gurum mo dyik nə shi sar, dangbe wudin mbaa dyik memee de ndəən teer mo kun zak, de baa a shi sar kas.> >>

⁵⁹ Jir kəsə, be baa mbii de mo sat nə mo yakshak kas.

⁶⁰ Dangbe pris dedes met jir nə wur yool dar atəng nnaar fur. Be wur tal pə Jesu nənee, <<Baa waa kə mee mbii de waa nlap nkaa pwoo desə mo kas aa? A sat a me nkaa mbii de des desə mo sat nkaa gha yi?>>

⁶¹ Amma Jesu dok kətək, baa wur lap mee pwoo kas. Be pris dedes met jir nə wur waa baa tal de pə Jesu zak nənee, <<A gha a Kristi Làa Naan Dehai aa?>>

⁶² Jesu lap nənee, <<A nghan a wu, wun nnaa Làa Gurum, wur tong nsarse Naan debal met jir, bə wun nnaa wur jì ndəən nluu de adeng mo zak.>>

⁶³ Kaade pris dedes met jir, wur kələng pwoo mənì, be wur yilang nlər fin mo, bə wur sat nənee, <<Muu tang a langtəng dedang dīkə zak yi?

⁶⁴ Yaksə, wu kələng pwoo de Jesu wur sat, dəwur leshin a kaa Naan sə. Wur naa arang nkaa pwoo mənə yi?>> Be mo jir, mo candyeel muut nJesu.

⁶⁵ Pak mo yaa twes lii nkaa wur, mo paa yit wur mo, dang mo nərem wur, bə mo sat nwur nənee, <<A woo gwar de cut gha nə mmun.>> Be nentappee mo nərem wur hakyeng.

Pita Cīpwoo nNə Baa De Man Jesu Kas

⁶⁶ Kaade Pita dar a fur nder ludyeel nə, be mee reep de war a kərem pris dedes nə war jì.

⁶⁷ Be kaadi war naa Pita ke tong a wus, be war tər yit nzing nkaa Pita, bə war sat nənee, <<Gha ashak kə Jesu ngwe Nazaret zak!>>

⁶⁸ Dangbe Pita cíipwoo nānee, <<Baa wen man mbii de yii sat nā kas, baa wen man pwoo mənə kas.>> Be wur yaa ar del put nshiyeppəbong.

⁶⁹ Be reep de war a kərem mu pris dedes met jir nā war baa naa wur de, be war sat nen de moo dar mpwoo shiyeppəbong nā mo nānee, <<Gwar dəsi wur a memee mbut nen Jesu nā mo.>>

⁷⁰ Amma Pita baa cíipwoo de zak. Lang di lee, be nen de moo dar di pee nā, mo sat mPita nānee, <<Azeen-nzeen, gha a mee mbut nen Jesu nā mo, mbəde gha a ngu Galili.>>

⁷¹ Amma Pita cíipwoo, wur dalwus, wur sat nānee, <<Naan shin kar nghan katdang wen man gwar de wuu satpwoo nkaa wur nā.>>

⁷² Abet-abet, be deel tokshik de vəl. Be Pita yeepwoo de Jesu sat nwur sí nānee, <<Akudang deel tokshik yit vəl, be ghan cíipwoo fen yit kun nnə, baa a man wen kas.>> Kaade Pita yeepwo mənī, be nā tep kwak nwur, bə wur yaa gwar maap.

15

Mo Dəm Kə Jesu nToom Pailət

¹ Kaade bit mang, be pris denan-nan mo, ashak kə nennan-nan mo, kə nenkám Wàar Mosis mo, kə nenbeetpwoo nā mo jir, mo kuur ashak, be mo lepwoo, be mo bwot sar kə Jesu, mo dəm shin wur mPailət.

² Pailət tal pə Jesu nānee, <<A gha a mishkom nen Yahudi mo aa? Jesu lap nānee, <<aa ten a sat.>>

³ Pris denan-nan nā mo jì kə langtəng mə dūng mo des nkaa Jesu.

⁴ Paillet, wur waa baa tal pə Jesu nānee, <<Baa gha kə mee pwoo de ghan nlap kas aa? A naa pwoo mo des de mo jì kə mo nkaa gha>>

⁵ Amma baa Jesu lap mee pwoo nwur koo mändong kas, har nə fes aapwoo mPaillet zam.

Mo Candyeel Muut nJesu

⁶ Gyet be koo a parpuus mə retnyit mə Candel dedangyii, be Paillet wur kə loot bwet mee gurum de bubwoot mändong mmo, de gurum nə moo rəbet.

⁷ Mee gwar de moo pet sām nwur a Barabbas, wur de a bubwoot nlushoot ashak kə nenbwetbeer mo, de mo kə tukáa ndəən bwetbeer fur nə.

⁸ Duu gurum nə mo jì kus, be mo yaa dang nə pə Paillet, kə wur bwet mee gurum de mmo, kaadi wur loot kə cìn nə sə.

⁹ Paillet tal pə mo nānee, <<Wuu rəbet kə nghan bwet a mishkoom mə nen Yahudi mo nwun aa? >>

¹⁰ Paillet man nə, pris denan nə mo jì kə Jesu ntoom fin a mbə zuur.

¹¹ Dangbe pris denan mo kar duu gurum nə mo, mbəkə mo dang pə Paillet kə wu bwet Barabbas de mmo.

¹² Paillet waa baa sat mmo nānee, <<Wuu rəbet kə nghan cìn a me kə gwar de wuu pet wu a mishkoom nen Yahudi mo yi?>>

¹³ Dangbe mo waa sət le or shibal nānee, <<A le kə mo pwas wur nkaa shiyeep.>>

¹⁴ Paillet sat mmo nānee, <<A mbe meye? Wur cìn a mbii debish dedang yi?>> Be mo waa sət le or shi doo dedes hakyeng, <<A le kə mo pwas wur

nkaa shiyeep! A le kə mo pwas wur nkaa shiyeep!
>>

¹⁵ Mbēdi Pailēt rəbet kə nə ret ɔ̃ nduu kə gurum nə mon nyit, bə wu ɔ̃wet Barabbas mmo. Amma abwoon ɔ̃wɔr fwo nbwat Jesu, bə wur shin Jesu mmo, mbəkə mo dəm pwas wur ɔ̃ nkaa shiyeep.

Shiitoo Mo Toklong nJesu

¹⁶ Dangbe shiitoo mo ɔ̃l kə Jesu ndəən lu mə gofna nə, ɔ̃ mo pet nə a Praitoriyum, bə mo pərep shiitoo ɔ̃ mpee mənə mo jir, mo jì kuur ashak pee Jesu ɔ̃.

¹⁷ Mo lep mee nlər ɔ̃ nə naat pan a tup nJesu, kə mo ráa mee mbiikáa ghər, mo lep nwur nkáa.

¹⁸ Dangbe mo tok kə nwur nənee, <<Muu tok kə gha da mishkoom nen Yahudi mo.>>

¹⁹ Bə mo cut wur nkáa shi raas, bə mo tus lii nkaa wur. Bə mo kurum nfurum, kə mo seyil nwur.

²⁰ Abwoon ɔ̃ mo kə shwar, kə bák wur, bə mo shang nlər ɔ̃naat pan a tup nə nkaa wur, ɔ̃dangbe mo lep nlər nwur mo nwur. Bə mo put dəm kə wur atəleng, mbəkə mo pwas wur ɔ̃.

Mo Pwas Jesu nKaa Shiyeepyoom

²¹ Kaade mo a ar dəm nə, bə mo taa kaat kə mee gwar, ɔ̃ mo pet sim nwur a Simon, wu a ngu Sairin, puun Alekzanda kə Rufus, wur tong mme laayil jì ɔ̃, bə shiitoo nə mo le wur mang shiyeepmúut Jesu nə ating.

²² Mo jì wul kə Jesu mme peedi mo pet nə a Golgofa (shii kə Golgofa nə a ɔ̃yeskáa.)

²³ Mo shin am anab de mo kə riyeep nə kə mee yen de moo pet naa myrrh nwur, amma wur cii shwaa nə.

²⁴ Kaade mo pwas Jesu nkaa shiyeep, be mo koospaa mbe bək nlər wur. Be Mo bək nlər nwur mo nnaar mu. Be mo bələp mbəkə mo naa be de koo a gwar dedangyi nwur nkat di.

²⁵ Mo pwas Jesu nkaa shiyeepyoom nə a kaa karfe pwoofeer de mə bit sə.

²⁶ Mo ran pwoo nkaa mbii de nə le dang mo tu Jesu, mo lang nkaa shiyeepyoom nə ndeel nkāa nJesu, də nə sat nənee, << A MISHKOOM MƏ NEN YAHUDI MO NDESƏ.

²⁷ Mo pwas mee kus wat mo vəl ashak kə Jesu zak. Mo pwas memee nkwang sarse nwur, bə memee nkwang sarkul nwur zak.

²⁸ Mo cìn mbii desə mo jir a mbəkə pwoo de mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan nə gam de nənee, <<Mon tang wur mbut nendebish mo.

²⁹ Nen de mo del ar peedi mo pwas Jesu de, mo zəkkāa fur mo, kə mo nwangpwoo nwur nənee, <<Kaigwa! Waa de di a sat nə, waa nshirip Lu Naan dədəs, dangbe nghan mbaa dyik nə de ndəən teer mo kun zak.

³⁰ A bam sak kəsə! A sham nkaa shiyeep nə shiko.>>

³¹ Pris denan-nan mo, kə nenkām Wàar Mosis mo, mo shwar, bə mo toklong nJesu zak, mo sat nənee, <<Waa bam nen deci mo, dangbə baa waa mak bam sak kas.

³² Katdang gha a Kristi azeen-nzeen, mishkoom nen Isreil mo. Be a sham nyil nkaa shiyeepmúut nə yaksə, mbəkə mu naa, kə mun shinzeen de.>> Wat de mo pwas mo ashak kə Jesu, mo satpwoo

debuu nwur zak.

Muut Jesu

³³ Kaade karfe kaapaat baavəl mə puus a naar ting-təng nə wul, be pee nə rii ndəən yil nə jir, dəl dəm wul karfe kun mə puus.

³⁴ Kaade karfe kun nə cìn, be Jesu wu petpee shi doo dədes, nənee, <<Eloi, Eloi, lama sabaktani? >> Manshii nə a nənee, <<Naan fen, Naan fen. A mbeeme dang a yit an yi?>>

³⁵ Kaade pak gurum mo mbut nen de moo dar de mpee nə, mo kələng petpee mənı, be mo sat nənee, <<Gwar desə wur kə pet a Ilaija>>

³⁶ Be memee ndəən mo, wur su dəm mang tuvuk lep ndəən am anab dədwanɡ, wur lep nkaa rep mee kam. Wur lep kaa nJesu mbəkə wur dyas de. Pak gurum nə mo sat nənee, <<Wu dar aku mun naa mbii de nən ncìn dı de, kyet Ilaija wun nji bam wur wo?>>

³⁷ Jesu waa baa bwet or shi doo dədes, be wur shang nookmuut.

³⁸ Be fuwaat de nə ndəən Lu Naan dədes de nii paapee Debang met jir, nə tee sham a naar be nə bək vəl.

³⁹ Kaade gwar dədes nkaa shiitoon mo kambil məndong dewur dar kus kə shiyeepmúut nə, wur naa kaadi Jesu shang nookmuut, be wu sat nə, <<Azeen-nzeen, gwar desə wur a Làa Naan.>>

⁴⁰ Pak mat moo dar de pan jong, mon nkaa naa mbii de nii cìn jir. nDəən mat nə mo, be Meeri Makdalin waa de, kə Salome kə Meeri nəən Jemis delee kə Josep.

⁴¹ A mo a mat de di mo dəm ndang Jesu, kə moo cìn dak nwur kaadi di wur kuđi ndəən yil nGalili,

kə pak mat mo des de mo yool nGalili jì ashak kə wur nJerusalem.

Mo Wum Jesu

⁴² Nciit kə mənì, be kansəən cìn, a parpuus de gurum moo dak sut de, mbəde daar nə a puus nookdi.

⁴³ Be Josep ngu Arimaŋiya, mee gwar dades, dewur ndəən nenbeetpwoo mo, wur shikaa fin wur nkaa gong jì kə mulki Naan. Wur yaa pətuup, be wur dəm dang kúm Jesu pə Paillet, mbəkə wur dəm wum de.

⁴⁴ Nə aapwoo mPaillet zam, mbəde wur kələng nə, Jesu kə ten muut. Dangbe Paillet pet shiitooon dedes nə, be wur tal pə shiitooon nənee, <<Kyet Jesu kə ten muut a yam wo?>>

⁴⁵ Kaade Paillet kələng mbii de shiitooon nə sat, be Paillet sat mmo kə mo dəm shin kúm Jesu nən nJosep.

⁴⁶ Dangbe Josep seet kə mee fuwaat depiyaa. Be wur sham kə kúm Jesu nə, wur bwot kúm nə shi fuwaat nə. Be wur dəm le kúm Jesu nə ndəən kəcir de mo am nə ndəən jwak. Be wur tup mee nghək dades, wur paa pwoo kəcir nə di.

⁴⁷ Meeri Makdalin, kə Meeri nəən kə Josep, mo naapee de mo le kum Jesu nə di.

16

Jesu Yool A Peemúut

¹ Abwoon kə parpuus Nookdi mə nen Yahudi mo, be Meeri Makdalin kə Salome, kə Meeri nəən kə Jemis, mo seet mwoor tus shangshang, mbəkə mo dəm pwes de nkaa kúm Jesu.

² Parpuus denshee mbut nteer pwovəl sə mo, mbít nciit kə de puus mbe kaa be mat nə mo pwat dəm a peedi kəcir nə dī.

³ Mon nkaa sat nə shak a ar nənee, <<A wii mbet nghək dedes nə mmun mpwoo kəcir nə ye?>>

⁴ Be kaadi mo d̄yeep yit, be mo naa mo kə bət nghək dedes nə baa kənə. Nghək nə a dedes hakyeng.

⁵ Kaade mo d̄el ndəən kəcir nə, be mo naa mee zəlang wur tong nkwang sarse, wur kə nlər d̄epiyaa, be nə lekəərmuut mmo zam.

⁶ Zəlang nə wur sat mmo nənee, <<Taji kəərmuut yaa wun kas, mbəde wen man nə, wun pə yap a Jesu ngu Nazaret. Gwar de mo pwas wur nkaa shiyeep sí, wur kə yool a peemúut nə. Baa wur mpesi kas. Wu jì wu naapee de mo le wur de ndesi!

⁷ Be wu dəm, wu sat jeplep wur mo, kə Pita nə, wur kə yool a peemúut, yaksə wur a ar dəm nGalili a təlang nwun. Wun ndem wu naa wur a mpee m̄ani, kaadi də wur kə ten sat nwun sə.>>

⁸ Dangbe mat nə mo yool pwat yit kəcir nə, be mo shwe dəm kə kəərmuut, dang nə aapwoo mo zak. Baa mo taa sat mee mbii mmee gurum kas, mbəde kəərmuut nə fes yaa mo zam.

Jesu Kámshin mMeeri Makdalin

⁹ Kaade Jesu yool mbít parpuus denshee, de nə a puus Láadi be wur shee kámshin fin a mMeeri Makdalin, a war a mat de di Jesu kə ceen riin d̄ebish mo pwoovəl pwat ndəən war sí.

¹⁰ War dəm sat nen de di mo ashak kə Jesu. Mon nkaa wal kə maap.

11 Amma kaadi mo kələng pwoo de war sat nə, Jesu wur kə yool a peemúut, dangbe wen kə naa wur, be baa mo shinzeen kas.

Jesu kámshin nJeplep Wur Mo

12 Abwoon mənı, be Jesu kámshin mmee jeplep wur mo vəl, kaadi mo a ar dəm mmee laayıl.

13 Mo ciir dəm sat nkoor jeplep nə mo nə, wudun kə naa Jesu, amma baa koor nə mo shinzeen kas.

14 Abwoon dese, be Jesu jı kámshin njeplep de kaapaat baaməndong sə mo, be moo tong a peese mbiise. Wur gwak mo mbe ciin shinzeen fur, kə mbəde pətuup fur mo a dəbal, mbəde baa mo shinzeen nen de mo naa wur abwoon dewur kə yool a peemúut kas.

15 Jesu sat mmo nənee, <<Wur dəm ndəən yıl nə jır, wur satpwoo deret de ngurum mo jır.

16 Gwar dewur shinzeen, kə mo cın baptisma wur zak, be wur nkat bam, amma gwar dewur cii shinzeen, be mon ncandyeel muut nwur.

17 Mon nnaa mbii aapwoo desə mo pə nen de mo shinzeen nghan. Mon nshin iiko mmo mbe ceen riin dəbish mo ndəən səm fen. Mon nkatpwoo shı liispwoo mo shini-shini.

18 Katdang mo yak nwòo mo, koo mo shwaa yen tupee be baa nən ncın mee mbii mmo kas koo dəben. Mon nle sar fur mo nkaa nenciinkoom mo be mon mbar.>>

*Mo Mang Jesu Kàa
Kə Wur Adəng Naan*

¹⁹ Abwoon de Daa Jesu kə leshap kə mo, be mo mang wur kaa adeng Naan. Be wur kaa tong nsarse Naan.

²⁰ Jeplep nə mo pwat dəm satpwoo Naan shipe-shipe. Daa wur cìn đak ndəən mo, wur kám agaak nə, pwoo de moo sat nə azeen shi mbii aapwoo de mo cìn mo.

Manji Yiljep Mupun New Testament

copyright © 2024 Initiative for the Translation and Development of African Languages and The Seed Company

Language: Mupun (Mwaghavul)

Contributor: Initiative for the Translation and Development of African Languages

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Sep 2025 from source files dated 3 Jul 2025

77a1013c-7c23-599f-9af1-1adbfc09489